

Årsredovisning 2019

Dnr 2020-0028

Innehåll

1	Inledning	9
1.1	Årsredovisningens disposition	9
1.2	Uppdrag.....	10
	ISF:s verktyg – systemtillsyn och effektivitetsgranskning	11
	Rättssäkerhet	11
	Effektivitet	11
	Det är värdefullt att granskning av rättssäkerhet och effektivitet bedrivs samlat	12
1.3	Organisation.....	13
	Insynsrådet.....	13
	Enheter och juristfunktion	14
	Verksamhetsområden	14
1.4	Omlokalisering av verksamheten till Göteborg	14
2	Resultatredovisning	15
2.1	Krav på rapportering	15
	Åtterrappporteringskrav i regleringsbrevet	15
2.2	Att jämföra resultat.....	16
	ISF:s produktionsvolym	16
	ISF:s slutprestationer och fördelning av gemensamma kostnader.....	17
	Att jämföra kostnader mellan projekt	17
2.3	Samlat resultat och måluppfyllelse	19
2.4	Ekonomiskt resultat.....	20
3	Övergripande insatser	23
3.1	Remissvar	23
3.2	Experter i utredningar	24
3.3	Jämställdhetsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten.....	24
	Målet för ISF:s jämställdhetsarbete	24
	Kontinuerligt fokus på jämställdhetsfrågor i tillsyns- och granskningsverksamheten.....	25
	Uppföljning	26
	Resultat	27
	Effekter	27
3.4	Barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten.....	28
3.5	Föreläsningar och presentationer	30
3.6	Omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg	31
	Verksamhetsmässiga konsekvenser.....	32

	Personella konsekvenser	33
	Ekonomiska konsekvenser	33
	Aktiviteter för att starta ISF i Göteborg	34
	Internt utvecklingsarbete för att stärka uppbyggnaden av verksamheten.....	35
4	Övergripande granskningar	37
4.1	Samordningsförbundens verksamhet	38
	Samordningsförbundens organisering och verksamhet	38
	Gör samordningsförbund någon skillnad?	38
4.2	Vård utomlands	38
4.3	Försäkringskassan som part i förvaltningsdomstol	39
4.4	Kostnader	39
5	Förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner	41
5.1	Effekter av höjd ersättning i föräldrapenning på grundnivå ..	42
5.2	Från underhållsstöd till underhållsbidrag?.....	42
5.3	Kostnader	42
6	Ohälsorelaterade förmåner	45
6.1	Förenklat läkarintyg och inflödet till sjukförsäkringen.....	45
6.2	Hel sjukersättning från 19 års ålder.....	46
6.3	En jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetskadeförsäkringen	46
6.4	Vetenskaplig publicering	46
6.5	Kostnader	47
7	Pensioner och pensionsrelaterade förmåner	49
7.1	Effekter av uttag av tidbegränsade tjänstepensioner	49
7.2	Kostnader	50
8	Effekter av ISF:s verksamhet	51
8.1	Effekter på riksdagens och regeringens styrning	52
	Underlag i utrednings- och författningsarbete	52
	Underlag för regeringens myndighetsstyrning	55
8.2	Effekter på myndigheternas styrning och handläggning	56
8.3	Effekter på rättsutvecklingen	61
8.4	Spridning av ISF:s rapporter i övrigt	62
9	Kompetensförsörjning	63
9.1	Medarbetare	63
9.2	Bemanning.....	65
9.3	Kompetensutveckling.....	66
	Introduktionsutbildning.....	66
	Omvärldsbevakning.....	66
	Medarbetarsamtal	67
9.4	Arbetsmiljö och hälsa	67
	Arbetsmiljömöten.....	67
	Hälsofrämjande aktiviteter	68
	Sjukfrånvaro	68
9.5	Det interna arbetet i övrigt.....	69
	Tillgång till data	69

	Anpassning till dataskyddsförordningen	70
	Implementering av den nya projektprocessen.....	70
	Lansering av en ny webb och ett nytt intranät	70
10	Finansiell redovisning	71
10.1	Resultaträkning	71
10.2	Balansräkning.....	72
10.3	Anslagsredovisning.....	74
	Redovisning mot anslag	74
10.4	Tilläggsupplysningar	75
10.5	Noter.....	78
11	Sammanställning över väsentliga uppgifter	85
	Undertecknande av årsredovisning.....	87

Generaldirektörens förord

2019 har varit det mest händelserika året i myndighetens historia. Under det första halvåret har vi genomfört det förberedande arbetet med nystarten av verksamheten i Göteborg, där många nya medarbetare har anställts, introducerats och välkomnats till ISF. Samtidigt har vi bedrivit ett intensivt parallellt arbete för att kunna avsluta verksamheten i sin helhet i Stockholm vid halvårsskiftet. Många tidigare medarbetare vid ISF har avslutat sina anställningar och gått vidare till nya arbeten. Det har inneburit en tid med väldigt hög arbetsbelastning för både chefer och medarbetare. ISF har inte haft en ordinarie generaldirektör sedan maj 2018.

Omlokaliseringen har tagit mycket tid och kraft från vår kärnverksamhet – att utöva systemtillsyn över och utföra effektivitetsgranskning av socialförsäkringsområdet. Under 2019 har ISF lämnat 10 rapporter till regeringen, vilket är betydligt lägre än föregående år och jämförbart med 2010 när ISF var en nybildad myndighet.

Samtidigt som ISF de senaste två åren behövt lägga stort fokus på omlokaliseringen, så visar uppföljningen att ISF:s verksamhet under samma period fortsatt har haft effekt på socialförsäkringen. Våra rapporter har ofta använts som underlag och referensmaterial i kommittédirektiv och betänkanden och i några fall har rapporter legat till grund för regeringens styrning av myndigheterna. Försäkringskassan har de senaste två åren använt många av ISF:s rapporter som underlag i sin interna styrning och i sitt utvecklingsarbete.

Höstens arbete och arbetet framöver handlar om att skapa goda förutsättningar för en nystart av verksamheten i Göteborg. Vi har bland annat genomfört en ambitiös verksamhetsplanering som har genererat idéer till granskningar för både 2020 och 2021. Vi har genomfört workshops och aktiviteter både i det instruktionsenliga uppdraget om jämställdhetsperspektiv och i regeringsuppdraget om barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten. Vi har fått fem nya regeringsuppdrag och vi har startat nya projekt och har haft 28 pågående projekt under verksamhetsåret.

Samtidigt som verksamheten har omlokaliserats har vi också bedrivit ett utvecklingsprojekt och lanserat en ny extern webbplats och ett nytt intranät till hösten. I vår interna verksamhetsplan hade vi mer än 140 aktiviteter. Merparten av dessa aktiviteter är relaterade till åtgärder för att genomföra omlokaliseringen. Vid uppföljningen i slutet av året var 90 procent avslutade eller pågående aktiviteter. Det var bara 10 procent eller 15 aktiviteter som blivit förskjutna framåt i tid och några har genomförts redan i januari 2020. Det är ett väldigt gott betyg och imponerande för en verksamhet som befinner sig i ett nystartsläge.

Det är också glädjande att kunna konstatera, att vi redan ett och ett halvt år efter verksamhetens start i Göteborg, har samma andel av medarbetarna som är forskarutbildade som vi hade i Stockholm innan omlokaliseringen och att ISF för första gången sedan myndighetens start 2009 har en könsfördelning som är jämn.

Så det var med en stor stolthet över alla medarbetare och det fantastiska arbete som har genomförts i verksamheten, som jag tillsammans med statssekreterare Roger Mörtvik, Anders Danielsson landshövding i Västra Götalands län, Johnny Magnusson regionstyrelsesens ordförande i Västra Götalandsregionen och Axel Josefsson kommunstyrelsens ordförande i Göteborgs stad, invigde ISF i Göteborg i augusti - i en tryckande värme som jag sent ska glömma.

Göteborg i februari 2020

Marie Seiboldt

1 Inledning

1.1 Årsredovisningens disposition

Årsredovisningen består av två huvudsakliga delar, dels resultatredovisningen (dispositionen beskrivs närmare nedan) och dels den finansiella redovisningen.

Årsredovisningen har först ett inledande kapitel som beskriver myndighetens uppdrag på en övergripande nivå och som preciserar de olika typer av tillsyns- och granskningsinsatser som ryms inom uppdragets två huvudgrenar systemtillsyn och effektivitetsgranskning. Därefter följer ett avsnitt om myndighetens organisation.

Resultatredovisningen inleds i kapitel 2 med en samlad redovisning av verksamhetens resultat och en bedömning av måluppfyllelsen. Därefter uttrycks resultatet i kostnader och intäkter över tid per verksamhetsområde.

Resultatredovisningen fortsätter med två kapitel som redovisar den övergripande verksamheten – ett som handlar om övergripande insatser och ett som handlar om övergripande granskningar. Kapitel 5–7 behandlar myndighetens tre övriga verksamhetsområden. Redovisningen är en rapportering av resultatet per verksamhetsområde inklusive volymer och kostnader för slutprestationerna.

I kapitel 8 beskrivs de effekter som ISF:s rapporter har gett upphov till under de två senaste verksamhetsåren 2018 och 2019.

Kapitel 9 beskriver myndighetens arbete med kompetensförsörjning och det interna arbetet i övrigt.

Årsredovisningen avslutas med den finansiella redovisningen och en sammanställning över väsentliga uppgifter.

Uppgifterna i årsredovisningen avser verksamhetsåret 2019 om inte annat särskilt anges.

1.2 Uppdrag

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har till uppgift att värna *rättssäkerheten* och *effektiviteten* inom socialförsäkringsområdet.¹

Socialförsäkringen är en central del av det svenska välfärdssystemet. Socialförsäkringssystemet består av cirka 50 olika förmåner och är av stor betydelse för många människors personliga och ekonomiska situation, genom att det ökar den ekonomiska tryggheten i olika livssituationer som föräldraskap, sjukdom och ålderdom. Samtidigt medför socialförsäkringssystemet stora kostnader för samhället – det står för en fjärdedel av de statliga utgifterna och omsluter mer än 260 miljarder kronor.² Till detta kommer utgifter för den allmänna pensionen på cirka 330 miljarder kronor som hanteras utanför statsbudgeten.² Det innebär att det är viktigt för både enskilda medborgare och för samhället i stort att socialförsäkringssystemet fungerar som avsett.

En utmaning är att socialförsäkringssystemet ständigt förändras och utvecklas. Men alla förändringar får inte avsedd effekt. Tillämpningen av reglerna för en förmån kan variera mellan olika handläggare eller delar av Sverige. Det kan finnas brister i myndigheternas system för att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och att motverka bidragsbrott. Bristfällig eller svårbegriplig information kan göra att medborgare går miste om en förmån som de har rätt till eller att de fattar mindre välgrundade beslut om exempelvis sparande eller förvärvsarbete. Handläggningstiderna för förmåner kan bli långa och effektiviseringar och besparingar kan bli mindre än förväntat eller helt utebli. Sammantaget innebär detta att det är viktigt att följa upp, granska och utvärdera socialförsäkringssystemet i dess olika delar, så att eventuella brister upptäcks och rättas till. Detta är ISF:s uppgift.

I ISF:s uppdrag ingår att granska den verksamhet som bedrivs av de myndigheter som administrerar socialförsäkringen, nämligen Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten³ och Skatteverket (i de delar som avser beslut om pensionsgrundande inkomst). ISF kan också granska den verksamhet som bedrivs av andra aktörer när den gränsar till socialförsäkringsområdet. Dessutom kan ISF granska samverkansinsatser som har anknytning till socialförsäkringsområdet.⁴

ISF har inrättats för att det ska finnas en extern granskning av och tillsyn över socialförsäkringsområdet. Myndighetens medarbetare har sammantaget en kombination av generalist- och specialistkompetens som ger goda förutsättningar att bevaka hela den svenska socialförsäkringen och relevanta gränsområden.

¹ 1 § förordning (2009:602) med instruktion för Inspektionen för socialförsäkringen (instruktionen).

² Baserat på prognos för 2019 i budgetpropositionen 2020.

³ ISF ska inte granska den del av Pensionsmyndighetens verksamhet som står under Finansinspektionens tillsyn, se 2 § 2 instruktionen.

⁴ 2 och 3§§ instruktionen.

ISF:s verktyg – systemtillsyn och effektivitetsgranskning

ISF:s verktyg för att granska socialförsäkringssystemet är systemtillsyn och effektivitetsgranskning.

Systemtillsyn är granskning av om tillsynsobjektets egna system för styrning och kontroll säkerställer en korrekt och enhetlig tillämpning av det regelverk som tillsynsobjektet ska tillämpa.⁵

Effektivitetsgranskning är granskning av om tillsynsobjektets verksamhet fungerar effektivt med utgångspunkt i det statliga åtagandet.⁶

Något förenklat är systemtillsyn i huvudsak inriktad på rättssäkerhet. Effektivitetsgranskning fokuserar på den administrativa effektiviteten hos den granskade verksamheten och de effekter som olika delar av socialförsäkringssystemet har i samhället.

Rättssäkerhet

Rättssäkerhet är ett komplext begrepp som rymmer flera olika dimensioner. Centralt för rättssäkerheten är att de beslut som fattas av myndigheter ska vara både materiellt och formellt riktiga.

För att ett beslut ska kunna bli materiellt riktigt måste det finnas tillräckligt klara och tydliga regler som tillämpas på ett korrekt sätt och på sakliga grunder utan hänsyn till några ovidkommande faktorer. I ett rättssäkert system måste det vara möjligt för den enskilda personen att förutse vilket beslut som kommer att fattas. Det är också väsentligt att lika fall bedöms lika.

Den formella rättssäkerheten handlar framför allt om hur myndigheter handlägger och fattar beslut. Den syftar till att den enskilda personen ska kunna ta tillvara sina intressen. Personen måste till exempel få möjlighet att föra fram sina argument i saken och få insyn i vilket underlag som har tillförts ärendet från någon annan än hen själv. Myndigheten måste också motivera sitt beslut på ett tydligt och begripligt sätt så att den enskilda personen förstår hur myndigheten har resonerat, bland annat för att den enskilda ska kunna ta ställning till om hen har anledning att överklaga beslutet.

Effektivitet

Effektivitet kan delas upp i två kategorier – administrativ effektivitet och effektivitet som ett mått på de effekter som regelverket och myndigheternas agerande får i samhället.

⁵ 1 § instruktionen.

⁶ 1 § instruktionen.

Administrativ effektivitet

Den administrativa effektiviteten handlar framför allt om hur en organisation använder sina resurser och hur den uppnår målen med sin verksamhet. Granskningarna fokuserar då ofta på vad en viss förmån kostar att administrera, om hantering och kostnader skiljer sig mellan olika kontor inom en myndighet samt om de administrativa kostnaderna kan minskas utan att kvaliteten blir lidande.

Den administrativa effektiviteten kan påverkas av hur långa handläggningstiderna är, hur ärendehantering inom den ansvariga myndigheten är organiserad eller hur beslutsstödet för handläggarna är utformat. Effektiviteten kan också påverkas av hur myndighetens arbete med kontroller för att förhindra felaktiga utbetalningar och bidragsbrott är utformat.

Ofta måste ISF också ta hänsyn till vissa kvalitetsaspekter som har betydelse för rättssäkerheten vid granskningar av den administrativa effektiviteten, som exempelvis lagenlighet och likformighet. Därmed kan ISF kontrollera att kostnadsminskningar inte sker på bekostnad av sänkt kvalitet i handläggning eller beslut.

Samhällseffekter

Definitionen av effektivitetsgranskning i ISF:s instruktion tar sin utgångspunkt i det statliga åtagandet. En viktig del i ISF:s granskning är därför att utvärdera vilka effekter – såväl avsedda som inte avsedda – som olika delar av socialförsäkringen ger upphov till.

Det statliga åtagandet avser de effekter som uppnås när socialförsäkringsförmåner och andra åtgärder når olika mottagare, till exempel barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning och långtidssjukskrivna. En viss förmån kan både handläggas administrativt effektivt och vara träffsäker, men ändå brista i effektivitet genom att de politiska mål som förmånen är tänkt att åstadkomma inte uppnås.

Det är värdefullt att granskning av rättssäkerhet och effektivitet bedrivs samlat

I praktiken granskar ISF ofta rättssäkerhetsfrågor och frågor som rör den administrativa effektiviteten tillsammans. Rättssäkerhetsfrågor och olika effektivitetsaspekter har nämligen nära beröringspunkter och är i praktiken ofta svåra att separera. För att en verksamhet ska anses vara administrativt effektiv krävs till exempel att handläggningen håller en hög kvalitet. Ett av de främsta måtten på kvaliteten i handläggningen är just om den är rättssäker. Omvänt kan rättssäkerheten påverkas av den administrativa effektiviteten. Exempelvis kan en handläggning som är ineffektiv genom att den leder till långa handläggningstider försämra rättssäkerheten.

Även myndigheternas arbete för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott handlar om både rättssäkerhet och effektivitet. Att de ansvariga myndigheterna på socialförsäkringsområdet säkerställer att förmåner betalas ut med rätt belopp till de mottagare som har rätt till dem är en rättssäkerhetsfråga. Men i myndigheternas uppdrag ligger också att de ska

se till att använda handläggningsrutiner och inrätta kontroller av olika slag som leder till väl avvägda och väl använda administrativa resurser.

Det finns beröringspunkter även mellan rättssäkerhet och effektivitet i form av effekter av den förda politiken för samhället och medborgarna. Tolkningen av om beslut är materiellt riktiga görs med utgångspunkt från lagstiftarens intentioner, vilket innebär att frågan om reglerna och tolkningen av dem leder till avsedda effekter handlar både om effektivitet och om rättssäkerhet. Genom att exempelvis genomföra effektutvärderingar i samspel med granskningar som är inriktade på rättssäkerhet och administrativ effektivitet blir det också möjligt att undersöka de bakomliggande orsakerna till att de effekter som lagstiftaren eller ansvariga myndigheter vill åstadkomma inte uppnås. Att de avsedda effekterna inte uppnås kan till exempel bero på att det finns brister i förmånssystemets utformning eller i implementeringen av reglerna, att omvärlden har förändrats eller att systemet samverkar med andra system på ett sätt som påverkar mottagarnas incitament på ett oväntat sätt.

Sammanfattningsvis har det ett stort värde att granska rättssäkerhets- och effektivitetsfrågor samlat. Granskningar av rättssäkerhetsfrågor kan också ge uppslag till granskningar av effektivitetsfrågor och vice versa.

1.3 Organisation

ISF är en enrådgighetsmyndighet som leds av en generaldirektör. ISF:s tillförordnade generaldirektör är Marie Seiboldt sedan den 1 augusti 2019. Fram till den 31 juli 2019 var Catarina Eklundh Ahlgren tillförordnad generaldirektör tillika chefsjurist. ISF har inte haft en ordinarie generaldirektör sedan maj 2018.

Insynsrådet

Myndigheten har ett insynsråd där generaldirektören är ordförande.

Från januari till och med maj var de sex ledamöterna Thomas Erhag, juris dr., professor i offentlig rätt vid Göteborgs universitet/Handelshögskolan, Ingrid Esser, fil. dr. i sociologi, forskare vid Stockholms universitet⁷, Annika Sundén, docent i nationalekonomi, analyschef på Arbetsförmedlingen, Eskil Wadensjö, professor emeritus i nationalekonomi vid Stockholms universitet, Solveig Zander, riksdagsledamot och Anders Öberg, landstingsråd i Norrbottens läns landsting.

Ett nytt råd utsågs av regeringen från och med juni 2019 som består av sju ledamöter. Nya ledamöter är Katarina Brännström, riksdagsledamot, Kadir Kasrigan, riksdagsledamot och Cecilia Stenbjörn, analyschef på Myndigheten för vårdanalys. De tidigare ledamöterna Anders Öberg och Annika Sundén är inte kvar i insynsrådet.

⁷ Ingrid Esser är utsedd till ledamot i ISF:s insynsråd till och med 31 maj 2020. Övriga ledamöter är utsedda till och med 31 maj 2022.

ISF har genomfört tre insynsrådsmöten under året och i samband med det andra mötet introducerades nya ledamöter till insynsrådsrollen. På det tredje mötet diskuterades ett urval av projektidéer i den pågående verksamhetsplaneringen och ledamöterna lämnade värdefulla inspel till arbetet. Rådet har också diskuterat vilka frågor som ska tas upp på mötena, diskuterat nya regeringsuppdrag och ISF har presenterat det rådande nuläget vid mötena.

Enheter och juristfunktion

Verksamheten är organiserad i fyra enheter och en juristfunktion under generaldirektören. De tre sakenheterna är Enheten för barn och familj, tandvårdsstöd och pensioner, Enheten för sjukfrånvaro och funktionsvariation samt Enheten för övergripande studier och internationella frågor. Myndigheten har även en administrativ enhet.

Från och med september har en mindre organisationsförändring genomförts då chefsjuristens stabsfunktion har ersatts med en juristfunktion med chefsjurist och myndighetsjurist. Organisationen i övrigt är oförändrad.

Verksamhetsområden

Verksamheten är indelad i fyra verksamhetsområden. Det första är övergripande verksamhet som omfattar insatser och granskningar som omfattar flera förmånsområden eller som inte handlar om ett särskilt förmånsområde. Åtterrapporeringen om detta område sker i två kapitel, dels ett som handlar om övergripande insatser och dels ett som handlar om övergripande granskningar⁸. Det andra området omfattar förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner. Det tredje området omfattar ohälsorelaterade förmåner och det fjärde och sista omfattar pensioner och pensionsrelaterade förmåner.

Myndighetens tillsyns- och granskningsverksamhet bedrivs normalt i projektform.

1.4 Omlokalisering av verksamheten till Göteborg

Den 25 januari 2018 beslutade regeringen att omlokalisera ISF:s verksamhet i sin helhet till Göteborg. Några utgångspunkter är att lokaliseringen skulle vara avslutad senast 1 augusti 2019 och att verksamheten ska fungera effektivt med bibehållen kvalitet både på kort och på lång sikt. Konsekvenserna av omlokiseringsbeslutet beskrivs närmare i kapitel 3.6 Omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg och i kapitel 9 Kompetensförsörjning.

⁸ Övergripande *granskningar* omfattar alla de publikationer som har lämnats inom ramen för ett projekt medan övergripande *insatser* handlar om andra typer av slutprestationer som remissvar, expertdeltagande i offentliga utredningar, jämställdhets- respektive barnrättsperspektiv i granskningsverksamheten, föreläsningar och uppdraget att omlokalisera verksamheten till Göteborg. Se vidare om ISF:s slutprestationer i kapitel 2.4 Att jämföra resultat.

2 Resultatredovisning

2.1 Krav på rapportering

ISF ska senast den 1 februari varje år lämna en särskild granskningsplan, som anger vilken huvudsaklig inriktning tillsynen och granskningen ska ha under det kommande året.⁹

Granskningsplanen för år 2019¹⁰ innehöll sammanlagt 15 regeringsuppdrag och granskningar som ISF avsåg att rapportera eller starta under året. I planen presenterades insatsernas syfte och planerad tidpunkt för rapportering. Granskningsplanen för år 2020¹¹ som lämnades till regeringen den 1 februari innehåller sammanlagt 20 regeringsuppdrag och granskningar som pågår eller som ISF avser att rapportera under året. Antalet pågående och planerade projekt i granskningsplanen är färre under både 2019 och 2020 jämfört med tidigare år, eftersom omlokaliseringen gör att de tillgängliga resurserna för produktion är mindre¹².

ISF ska varje år, i samband med årsredovisningen, lämna en årlig rapport som sammanfattar de viktigaste iakttagelserna från systemtillsynen och effektivitetsgranskningen under det gångna verksamhetsåret.¹³

Den årliga rapporten för 2019 innehåller en beskrivning av de rapporter som myndigheten har lämnat under året. En sammanställning av de tre senaste årens publikationer ingår också. Beskrivningen av vilka effekter som har kunnat iaktas av verksamheten under de två senaste åren 2018 och 2019 omfattar det som har varit möjligt för ISF att följa upp, givet att våra resurser har varit lägre än normalt på grund av omlokaliseringen.¹⁴ Den årliga rapporten lämnas till regeringen i samband med årsredovisningen i februari 2020.¹⁵

Återrapporteringskrav i regleringsbrevet

ISF ska redovisa resultatet av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. Resultatet återrapporteras i kapitel 3.3 Jämställdhetsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten.

⁹ 12 § instruktionen.

¹⁰ Dnr 2019 – 0009.

¹¹ Dnr 2020 – 0007.

¹² Granskningsplanen för 2018 innehöll 25 pågående och planerade projekt och 2017 innehöll 30 pågående och planerade projekt.

¹³ 13 § instruktionen.

¹⁴ Föregående år 2018 hade ISF inga möjligheter att följa upp effekterna av verksamheten på grund av omlokaliseringen.

¹⁵ ISF Rapport 2020:2, dnr 2020 – 0025.

ISF ingår i det kunskapslyft för barnets rättigheter som pågår under perioden 2017 – 2019. ISF ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att möta de utvecklingsbehov som identifierats avseende den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i verksamheten och de resultat som har uppnåtts. Resultatet återrapporteras i kapitel 3.4 Barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten.

ISF ska också redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i syfte att förebygga sjukfrånvaro vid myndigheten. Åtgärderna redovisas i kapitel 9.4 Arbetsmiljö och hälsa.

2.2 Att jämföra resultat

Att jämföra resultat i ISF:s verksamhet mellan enskilda verksamhetsår eller mellan enskilda projekt som har olika förutsättningar måste göras med försiktighet. Nedan förs resonemang om vilka skillnader som kan finnas och som man behöver beakta när man jämför och analyserar resultaten. Komplexiteten i antalet möjliga förklaringsfaktorer som också kan samverka med varandra, gör att det inte är möjligt att kommentera utfallet på en detaljerad nivå.

ISF:s produktionsvolym

ISF har haft en produktionsvolym som har varierat från 10 till 27 rapporter under ett kalenderår.¹⁶ Kalenderår då ISF endast publicerat 10 rapporter var dels i samband med starten 2010 och dels under omlokaliseringen 2019. Under 2014 publicerades 27 rapporter då många granskningar som startats tidigare år var klara. Mellan 16–21 rapporter är en normal produktionsvolym för ISF under ett verksamhetsår.

ISF har en kontinuerligt pågående verksamhet som inte följer kalenderåret. Projekt startas löpande under året och avslutas också löpande med olika typer av publiceringar som följd. Produktionscykeln har två toppar under året, dels en före sommaren och dels en före jul. Årskiftet är en fastställd brytpunkt i tid och vilka rapporter ISF hinner publicera i december eller som skjuts till i januari året därpå påverkar vilken volym som anges i årsredovisningen ett enstaka kalenderår.

Produktionsvolymen ett enskilt verksamhetsår påverkas också av var i produktionscykeln majoriteten av projekten befinner sig. Längden på ett projekt kan variera från mindre än ett år till mer än tre år. Därför påverkar det produktionsvolymen om många projekt befinner sig i startfasen eller slutfasen under ett enskilt år. I en del av de projekt som resulterar i flera rapporter kan det också vara så att en större del av arbetet genomförs under ett år medan flera rapporter publiceras på kort tid i slutet av projektet under ett annat år, vilket då påverkar produktionsvolymen positivt det året.

¹⁶ Bortsett från myndighetens första halvår 2009 då inga rapporter publicerades.

ISF:s slutprestationer och fördelning av gemensamma kostnader

Området övergripande verksamhet utgörs dels av *övergripande insatser* och dels av *övergripande granskningar*. Övergripande insatser omfattar myndighetens slutprestationer i form av remissvar, deltagande som experter i offentliga utredningar, jämställdhets- respektive barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten, föreläsningar och presentationer samt regeringsuppdraget att omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg. Övergripande granskningar omfattar myndighetens slutprestationer i form av de projekt som har slutredovisats till regeringen under året.

Inom de andra tre områdena är myndighetens slutprestationer de projekt som har slutredovisats till regeringen under året.

I den redovisade kostnaden för en slutprestation ingår alla de publikationer¹⁷ som lämnats inom ramen för ett projekt. Vissa projekt bedrivs över flera verksamhetsår och i den totala kostnaden inkluderas även kostnader från tidigare år som hör till slutprestationen. ISF fördelar samtliga gemensamma kostnader på de projekt och insatser som genomförts under året.

I de fall myndigheten publicerar arbetsrapporter, working paper och skrivelser eller om en vetenskaplig artikel blir publicerad efter det att slutprestationen har redovisats i årsredovisningen, bokförs kostnaderna för nedlagd tid som gemensamma kostnader för det aktuella verksamhetsområdet.

Att jämföra kostnader mellan projekt

Varje projekt som ISF genomför är unikt. Projekten varierar såväl i längd som när det gäller vilken typ av kompetens och vilka övriga resurser som krävs för att genomföra dem. Även arbetssätt och metoder skiljer sig åt mellan projekten. Det är faktorer som direkt påverkar den totala kostnaden för det som publicerats inom ramen för ett projekt.

Ett ISF-projekt kan variera i tid, och under året har de rapporter som har slutredovisats varierat i tid från åtta månader till drygt tre år.¹⁸ Ett genomsnittligt projekt pågår i drygt två år. De kortare projekten resulterar vanligen i en rapport medan längre projekt kan generera flera rapporter eller andra typer av publikationer. ISF gör ibland också mer avgränsade insatser som tar kortare tid och är mindre resurskrävande.

ISF:s granskningar kan antingen initieras av regeringen genom ett regeringsuppdrag eller av myndigheten inom ramen för instruktionen. ISF har haft 28 pågående projekt under året, av dem är 10 regeringsuppdrag och 18 egeninitierade projekt. Orsaken till att antalet pågående egeninitierade projekt är så få är att omlokaliseringen inneburit färre nystartade projekt under året samtidigt som några egeninitierade projekt också har avslutats i förtid under 2018. Ser man till den nedlagda arbetstiden i regeringsuppdrag

¹⁷ Till exempel rapporter, ISF kommenterar, arbetsrapporter, skrivelser, working paper och vetenskapliga artiklar.

¹⁸ Baserat på kalendertid för de projekt som redovisats slutligt under året.

jämfört med egeninitierade projekt under året, så har 42 procent av arbetstiden lagts på regeringsuppdrag och 58 procent av tiden på egeninitierade projekt.

Tabell 1 Pågående projekt och fördelning mellan regeringsuppdrag och egen initierade projekt

<i>Genomsnittskostnad, tkr</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Antal pågående projekt under året	28	36	44
- varav regeringsuppdrag	10	19	17
- varav egeninitierade	18	17	27
Andel av nedlagd arbetstid			
- varav regeringsuppdrag	42 %	47 %	55 %
- varav egeninitierade	58 %	53 %	45 %

Vilken kombination av kompetens som behövs inom ett projekt beror på frågornas karaktär och komplexitet. Ett projekt som behandlar flera olika frågor kräver naturligen en bredare kombination av kompetenser än ett projekt i den andra ytterligheten med en starkt avgränsad frågeställning som kräver djup kompetens inom ett specifikt område.

Det angreppssätt och de metoder som ISF använder för att lösa uppgiften i ett projekt påverkar också tidsåtgången i både kalendertid och nerlagd arbetstid. Projekt som innehåller bearbetning av registerdata tar ofta lång tid. Det beror till stor del på att dataleveranser nästan alltid tar lång tid. Även projekt som innehåller omfattande bearbetning av uppgifter från ärendeakter kan ta betydande tid i anspråk. Också leverans av akter kan ta lång tid och på så sätt vara en avgörande faktor för tidsåtgången i ett projekt.

Varken den genomsnittskostnad per rapport som anges i kapitel 2.3 eller genomsnittskostnaden för ett visst verksamhetsområde ger därmed något svar på frågan om verksamheten vid ISF har blivit mer eller mindre effektiv. Detta är viktigt att ha i åtanke vid jämförelser mellan enskilda rapporter och när man jämför genomsnittskostnaden mellan olika år eller områden.

Under det här verksamhetsåret går det att se effekter till följd omlokaliseringen. Produktionen har minskat och det leder till ökade genomsnittskostnader både totalt sett för myndigheten och inom alla verksamhetsområden. De gemensamma kostnaderna fördelas på färre pågående projekt som därmed får högre kostnader jämfört med vad som är normalt. Kompetensförstärkningar har också gjorts i pågående projekt när medarbetare har slutat och när många medarbetare har varit nya.

2.3 Samlat resultat och måluppfyllelse

ISF har publicerat 10 rapporter, 1 vetenskaplig artikel, 3 skrivelser och 23 remissvar under året. 10 rapporter och 27 övriga publikationer under ett år är ett betydligt lägre produktionsresultat än normalt om man ser till ISF:s verksamhet över tid (se vidare under kapitel 2.2 om att jämföra resultat).¹⁹ Antalet publicerade rapporter är däremot jämförbart med 2010 när ISF var en nystartad myndighet. Under myndighetens första halvår 2009 publicerades inga rapporter.

Myndigheten bedömer därför att årets resultat ändå är gott mot bakgrund av att det har varit ett år med ett intensivt omlokaliseringsarbete och en väldigt hög arbetsbelastning. I praktiken innebär en omlokalisering att *samtidigt* genomföra *både* en avveckling och en nystart av verksamheten på *två* geografiskt spridda orter. Många medarbetare har avslutat sina anställningar under året samtidigt som rekrytering genomförts till Göteborg och nya medarbetare har introducerats. Det har bara varit möjligt tack vare mycket lojala medarbetare, som i många fall har valt att avsluta pågående projekt innan de slutat eller begärt tjänstledigt (se vidare under kapitel 3.6 Omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg).

Vad gäller myndighetens publikationer upplever ISF att intresset för rapporterna generellt sett är stort och att iakttagelser och rekommendationer i stor utsträckning används som underlag till förbättringar inom socialförsäkringsområdet (se vidare under kapitel 8 Effekter av ISF:s verksamhet).

Av de rapporter som publicerades under året handlade fem om rättssäkerhetsfrågor, fyra rapporter har handlat om administrativ effektivitet och sex rapporter har behandlat samhällseffekter. Eftersom en granskning kan innehålla både rättsäkerhets- och effektivitetsaspekter finns rapporter i flera kategorier (se tabell 2).

Tiden för rapportering har förskjutits framåt i tid för fyra projekt på grund av omlokaliseringen av verksamheten, ett pausat projekt har återupptagits och ett projekt har inte rapporterats som vi brukar. Se vidare under respektive område. Resterande granskningar har startats eller avslutats i enlighet med granskningsplanen.

¹⁹ Under 2018 publicerades 18 rapporter och 27 övriga publikationer. Under 2017 publicerades 17 rapporter och 43 övriga publikationer.

Tabell 2 Rapporter till regeringen indelade efter inriktning

Rapport	Rättssäkerhet	Effektivitet	
		Administrativ effektivitet	Samhälls-effekter
Samordningsförbundens organisering och verksamhet			x
Vård utomlands	x	x	
Gör samordningsförbund någon skillnad?			x
Förenklat läkarintyg och inflödet till socialförsäkringen			x
Effekter av höjd ersättning i föräldrapenning på grundnivå			x
Från underhållsstöd till underhållsbidrag?	x		x
Försäkringskassan som part i Förvaltningsdomstol	x	x	
Hel sjukersättning från 19 års ålder	x	x	x
En jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetsskadeförsäkringen	x	x	

I tabellen ingår inte den årliga rapporten (2019:2).

2.4 Ekonomiskt resultat

ISF:s verksamhet finansieras i stort sett genom anslag, medan andra intäkter²⁰ har en mindre omfattning. ISF har fått en särskild finansiering under året med 1 miljon kr till regeringsuppdraget om att utvärdera samordningsförbundens verksamhet.

66 procent av de totala kostnaderna är personalkostnader, 20 procent övriga driftskostnader, 12 procent kostnader för lokaler och 2 procent finansiella kostnader och avskrivningar.²¹ Verksamhetens kostnader har minskat med 2 procent i förhållande till föregående år. Verksamhetens omfattning har varit mindre än de tilldelade medlen och har resulterat i ett anslagssparande.

²⁰ Intäkter av avgifter och andra ersättningar samt finansiella intäkter.

²¹ 2018 var 65 procent av de totala kostnaderna personalkostnader, 17 procent övriga driftskostnader, 16 procent kostnader för lokaler och 2 procent finansiella kostnader och avskrivningar. 2017 var 74 procent av kostnaderna personalkostnader, 16 procent övriga driftskostnader, 9 procent kostnader för lokaler och 1 procent finansiella kostnader och avskrivningar.

Tabell 3 Kostnader och intäkter per verksamhet

Per verksamhet, tkr	2019	2018	2017
<i>Övergripande verksamhet ⁽¹⁾</i>			
Intäkter	27 259 ⁽²⁾	35 230 ^(2, 3)	23 369
Kostnader	27 259	35 230 ⁽³⁾	23 369
<i>Förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner</i>			
Intäkter	14 931	9 266 ⁽³⁾	14 232
Kostnader	14 931	9 266 ⁽³⁾	14 232
<i>Ohälsorelaterade förmåner</i>			
Intäkter	21 357	18 787	19 103
Kostnader	21 357	18 787	19 103
<i>Pensioner och pensionsrelaterade förmåner</i>			
Intäkter	3 626	5 450	9 710
Kostnader	3 626	5 450	9 710
Totalt			
Intäkter	67 173 ⁽²⁾	68 733 ⁽²⁾	66 414
Kostnader	67 173	68 733 ⁽²⁾	66 414

Övriga intäkter (intäkter av avgifter och andra ersättningar samt finansiella intäkter) är netto redovisade och har minskat kostnaderna, de uppgår totalt till 18 tkr eller 0,02 procent av de totala intäkterna.

(1) Området omfattar övergripande insatser och övergripande granskningar.

(2) Till anslaget om 66 173 tkr för år 2019 har adderats 1 mkr som avser särskild finansiering i regeringsuppdraget om samordningsförbundens verksamhet (ingår i verksamhetsområde övergripande verksamhet). År 2018 har 1 mkr adderats till anslaget 67 733 tkr för finansiering av samma uppdrag.

(3) Jämförelsetalen för 2018 har räknats om med 456 tkr då regeringsuppdraget Barnrättsperspektiv i tillsyn- och granskningsverksamhet har bytt verksamhetsområde från Förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner till Övergripande verksamhet. ISF fick uppdraget 2018 varför jämförelsetalen för 2017 inte påverkas.

En variation mellan områden och enskilda år är naturlig i den typ av verksamhet som ISF bedriver.

41 procent av kostnaderna avser *övergripande verksamhet*²² och det utgör därmed det område som ISF lagt mest resurser på under året. Utfallet ligger på en lägre nivå än föregående år.

32 procent av kostnaderna avser området *ohälsorelaterade förmåner* och utfallet ligger på en högre nivå än föregående år.

22 procent avser området *förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner*. Kostnaderna inom detta område har ökat med 61 procent jämfört med föregående år, vilket beror på att vi har lagt ner mer arbetstid i de pågående projekten jämfört med föregående år.

Det minsta verksamhetsområdet *pensioner och pensionsrelaterade förmåner* omfattar 5 procent av myndighetens verksamhet. Kostnaderna för detta område har minskat med 33 procent jämfört med föregående år. Det beror på att vi sammantaget har lagt mindre arbetstid i de pågående projekten inom området under året.

Den genomsnittliga kostnaden per rapport uppgick till 6,7 miljoner kr, vilket är mycket högre än de två senaste åren. Att kostnaden ökat beror på att antalet rapporter har minskat med 44 procent jämfört med tidigare år till följd av omlokaliseringen.

Tabell 4 Genomsnittskostnader

Genomsnittskostnad, tkr	2019	2018	2017
Antal rapporter	10	18	17
Genomsnittskostnad per rapport	6 717	3 819	3 907

Genomsnittskostnaden är beräknad som den totala kostnaden för året, se tabell 1, i förhållande till antalet lämnade rapporter med den årliga rapporten inkluderad.

²² Övergripande verksamhet omfattar insatser och granskningar som omfattar flera förmånsområden eller som inte handlar om ett särskilt förmånsområde (kapitel 4 och 5).

3 Övergripande insatser

3.1 Remissvar

ISF har besvarat 23 remisser under året.

Under året har många yttranden behandlat övergripande ämnen som analyser och utvärderingar av effektiv styrning²³, rätten att forska²⁴ och vissa processuella frågor inom socialförsäkringen²⁵. Andra remisser har handlat om åtgärder inom det sociala området vid ett avtalslöst brexit²⁶ samt ändringar i lagstiftningen om sociala trygghetsförmåner efter brexit²⁷.

Inom funktionsnedsättningsområdet har remisserna handlat om behov av hjälp och personlig assistans vid andning och sondmatning²⁸ samt ökade möjligheter till anpassning vid bilstöd²⁹.

Inom ohälsområdet har remisserna handlat om samspel för hälsa³⁰, Försäkringskassans föreskrifter om försäkringsmedicinska utredningar³¹ och tryggheten vid sjukförsäkring³² där ISF också har deltagit i en hearing för att lämna synpunkter.

Inom pensionsområdet har remisserna handlat om höjda åldersgränser³³, grundskyddet för pensionärer³⁴ och garantipension inom EES³⁵.

Den genomsnittliga styckkostnaden per remissvar uppgick till 60 tkr under året, vilket är lägre än föregående år. Att styckkostnaden var högre under 2018 beror på en försämrad kvalitet i underlaget för tidrapportering för det

²³ SOU 2018:78, *Analyser och utvärderingar för effektiv styrning*.

²⁴ SOU 2018:36, *Rätt att forska – Långsiktig reglering av forskningsdatabaser*.

²⁵ SOU 2018:5, *Vissa processuella frågor på socialförsäkringsområdet*.

²⁶ *Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit*, Ju2019/00097/L7 och *Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit*, S2019/00206/SF.

²⁷ *Ändringar i lagstiftningen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen*, S2019/03691/SF.

²⁸ *Behov av hjälp med andning och sondmatning*, S2019/00767/FST och *Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning*, S2019/04168/FST

²⁹ *Bilstöd – Ökade möjligheter till anpassning*, S2019/03812/FST.

³⁰ SOU 2018:80, *Samspel för hälsa*.

³¹ *Föreskrifter om försäkringsmedicinska utredningar*, dnr 004164-2019.

³² SOU 2019:2 *Ingen regel utan undantag - en trygg sjukförsäkring med människan i centrum*.

³³ *Höjda åldersgränser i pensionssystemet och andra trygghetssystem*, S2019/00497/SF.

³⁴ Ds 2018:8, *Översyn av grundskyddet för pensionärer*.

³⁵ Ds 2017:11, *Fortsatt utbetalning av garantipensioner inom EES och Schweiz*, S2018/02073/SF.

året. Med många nya medarbetare är arbetet med remisser mer tidskrävande än tidigare eftersom det krävs mer tid för att läsa in underlagen.

Tabell 5 Kostnader per styck för remisser

Kostnad per remiss, tkr	2019	2018	2017
Antal remissvar	23	23	41
Kostnad per styck	60	89	42

3.2 Experter i utredningar

ISF har deltagit med en expert vardera i Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen³⁶ och i utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum.³⁷

ISF:s kostnader för arbetet under året uppgick till 368 tkr. Att kostnaderna har ökat jämfört med föregående år beror på att mer arbetstid har lagts ner på arbetet.

Tabell 6 Kostnader för experter i utredningar

Kostnad, tkr	2019	2018	2017
Expert i utredningar	368	204	425

3.3 Jämställdhetsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten

Enligt regleringsbrevet ska ISF redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Målet för ISF:s jämställdhetsarbete

Sedan år 2018 anges i ISF:s instruktion att myndigheten i sin systemtillsyn och effektivitetsgranskning ska belysa hur socialförsäkringen fungerar för kvinnor och män samt för flickor och pojkar. Under tidigare år har ISF haft i uppdrag enligt regleringsbrevet att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen nås genom jämställdhetsintegrering.

ISF har valt att formulera det övergripande målet för jämställdhetsarbetet på följande sätt:

ISF bidrar till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen genom att i de besluts- och kunskapsunderlag som myndigheten tar fram identifiera och synliggöra de jämställdhetsproblem som finns på socialförsäkringsområdet och lämna förslag om vad man kan göra åt problemen.

³⁶ Fi 2016:07.

³⁷ Dir. 2018:26.

ISF:s jämställdhetsarbete är inriktat mot granskningsverksamheten. Det är framförallt genom de underlag ISF tar fram som vi kan belysa hur socialförsäkringen fungerar för olika människor. Och det är genom de förslag myndigheten lämnar som vi kan påverka socialförsäkringens utformning.

Kontinuerligt fokus på jämställdhetsfrågor i tillsyns- och granskningsverksamheten

Som ett resultat av ISF:s arbete med jämställdhetsintegrering under perioden 2016 – 2018 har jämställdhetsfrågorna integrerats i den löpande kärnverksamheten. Under det gångna året har ISF arbetat vidare med att säkerställa ett kontinuerligt fokus på jämställdhetsfrågor i tillsyns- och granskningsverksamheten. Vi har till exempel skapat en jämställdhetsgrupp som fungerar som ett stöd till övriga medarbetare, beslutat om en projektvägledning som stödjer medarbetarna i att integrera ett jämställdhetsperspektiv i projekten i granskningsverksamheten och genomfört kompetenshögjande insatser för samtliga medarbetare.

En jämställdhetsgrupp som bevakar, stödjer och samordnar jämställdhetsarbetet i kärnverksamheten

Under året har ISF tillsatt en jämställdhetsgrupp med medarbetare från alla enheter i kärnverksamheten. Gruppen består av tre personer som har i uppdrag att stödja och samordna jämställdhetsarbetet i kärnverksamheten.

En projektvägledning som stödjer medarbetarna i att integrera ett jämställdhetsperspektiv

Det mest centrala styrdokumentet i vår tillsyns- och granskningsverksamhet är projektvägledningen. Under året har myndigheten tagit fram en ny projektvägledning, som både uppmuntrar och stödjer medarbetarna att identifiera och uppmärksamma potentiella jämställdhetsproblem. Vägledningen anger att de som arbetar med att utveckla ett projekt alltid, redan på idéstadiet, ska fundera på om det kan finnas några jämställdhetsaspekter inom det aktuella området. Även i de följande stegen av projektarbetet ställer projektvägledningen krav på medarbetarna att identifiera om det är relevant att anlägga ett jämställdhetsperspektiv i granskningen. Om de medarbetare som tar fram projektplanen bedömer att det inte är relevant att anlägga ett jämställdhetsperspektiv ska detta motiveras. När det gäller själva genomförandet av projektarbetet ska projektgruppen ha med ett jämställdhetsperspektiv i arbetet. Även om projektgruppen inte har identifierat några jämställdhetsfrågor från början kan det visa sig under projektets gång att det finns jämställdhetsaspekter som är viktiga att belysa i rapporten.

Medarbetarna kan ta stöd av jämställdhetsgruppen i samtliga steg av projektprocessen. Projektvägledningen innehåller ett stöd till medarbetarna i att göra jämställdhetsanalyser. Stödet kan användas både för att göra en inventering av om det finns jämställdhetsproblem inom ett område, och att identifiera vilka problemen i så fall är.

Kompetenshöjande insatser

Under året har medarbetare tagit del av flera kompetenshöjande insatser. Alla utredare på ISF behöver ha kunskap för att kunna identifiera och analysera jämställdhetsproblem. Jämställdhetsintegrering ingår därför i den introduktionsutbildning som samtliga nyanställda tar del av. ISF ser att det finns behov av fortsatta utbildningsinsatser utöver introduktionsutbildningen för både gamla och nya medarbetare för att höja den generella kunskapen om jämställdhetsfrågor i organisationen.

I juni höll Jämställdhetsmyndigheten ett seminarium på ISF som riktade sig till alla medarbetare. Vid seminariet redovisade Jämställdhetsmyndighetens personal myndighetens uppdrag och organisation. Vi diskuterade också de jämställdhetspolitiska målen och hur myndigheter av olika slag kan bidra till dessa.

Jämställdhetsgruppen deltog i september vid en tematräff som anordnades av Jämställdhetsmyndigheten. Tematräffen hade formen av ett arbetsseminarium och handlade bland annat om resultat och rapportering av insatser på jämställdhetsområdet samt om erfarenhetsutbyte och samverkan kring ojämställdhet.

I oktober arrangerade jämställdhetsgruppen ett internt arbetsseminarium som riktade sig till alla medarbetare i kärnverksamheten. Syftet med seminariet var att höja kompetensen bland medarbetarna genom praktiska övningar och diskussioner om att integrera ett jämställdhetsperspektiv i våra granskningar.

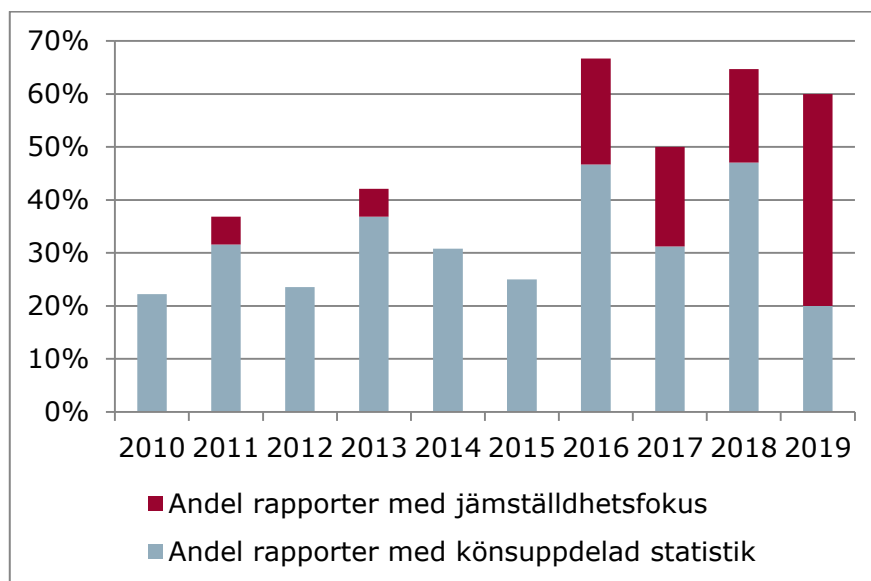
I november deltog en enhetschef och chefsjuristen i en introduktionskurs i jämställdhetsintegrering för ledare i staten, arrangerad av Jämställdhetsmyndigheten. ISF:s tf. generaldirektör var en av 60 myndighetschefer som deltog i en konferens i oktober och som syftade till att följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering i myndigheter.

Uppföljning

ISF följer löpande upp hur jämställdhetsarbetet utvecklas vid myndigheten. En del i detta är de indikatorer som vi har tagit fram i syfte att följa upp vilket genomslag jämställdhetsfrågorna får i tillsyns- och granskningsverksamheten. De viktigaste indikatorerna är om de rapporter vi publicerar har ett jämställdhetsfokus och om de innehåller könsuppdelad statistik eller en analys efter kön respektive genus.

Under 2020 och framåt kommer ISF fortsätta arbetet med att utveckla uppföljningen av vilka effekter myndighens tillsyn och granskning och remissvar har ur ett jämställdhetsperspektiv och i vilken uträkning jämställdhetsperspektivet får genomslag i våra remissvar.

Figur 1 Andelen rapporter med könsuppdelad statistik eller som har ett jämställdhetsfokus

Resultat

ISF bedömer att arbetet med jämställdhetsintegrering har varit framgångsrikt under året och att det har bidragit till att öka kunskapen och kompetensen hos medarbetarna kring hur ett jämställdhetsperspektiv kan integreras i vår kärnverksamhet och till att i ökad utsträckning synliggöra de jämställdhetsproblem som finns på socialförsäkringsområdet. Vi har genomfört en rad aktiviteter som har lett till att jämställdhetsperspektivet har fått ett bra genomslag i vår verksamhet.

Genom att vi har fört in jämställdhetsperspektivet i vår projektvägledning och i våra gemensamma projektmallar har vi säkerställt ett långsiktigt förhållningssätt till frågorna. Vid samtliga projekt som startar ska medarbetarna i inledningsfasen ställning till om projektet ska innehålla en jämställdhetsanalys.

Effekter

Att ISF belyser hur socialförsäkringen fungerar för kvinnor och män samt för flickor och pojkar i de rapporter som myndigheten lämnar, kan förväntas leda till att regeringens jämställdhetspolitiska mål främjas. Men det är mycket svårt att mäta – och ännu svårare att förutse – vilka faktiska effekter ISF:s rapporter leder till.

ISF:s kostnader för arbetet under året uppgick till 213 tkr. Att kostnaderna var så låga föregående år beror på att arbetet fick prioriteras ner efter regeringens beslut att omlokalisera verksamheten till Göteborg.

Tabell 7 Kostnader för jämställdhetsintegrering

Kostnad, tkr	2019	2018	2017
Jämställdhetsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten	213	41	324

ISF har tidigare haft i uppdrag av regeringen att arbeta med jämställdhetsintegrering som metod för att bidra till att nå de övergripande jämställdhetspolitiska målen under åren 2016 - 2018.³⁸ Därför finns jämförelsetal från tidigare år.

3.4 Barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten

ISF ingår i det kunskapslyft för barnets rättigheter som pågick under perioden 2017-2019. I regleringsbrevet för 2018 fick ISF i uppdrag av regeringen att analysera tillämpningen av barnets rättigheter i vår tillsyns- och granskningsverksamhet. I uppdraget ingick också att identifiera utvecklingsområden och redovisa hur myndigheten kan ta om hand om sådana områden.

Tidpunkten för rapportering av uppdraget har förskjutits till juni 2019 på grund av omlokaliseringen. Uppdraget ingick i granskningsplanen för år 2018 och hade ursprungligen en planerad rapportering i mars 2019. Uppdraget redovisades i en skrivelse³⁹ i juni.

Vi har kartlagt och analyserat våra rapporter och svar på remisser under perioden 2010 – 2018. Mot bakgrund av det arbetet har vi identifierat olika utvecklingsområden och tagit fram en handlingsplan.

Enligt regleringsbrevet ska ISF återrapportera de åtgärder som vidtagits för att möta de utvecklingsbehov som identifierats avseende den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i verksamheten och de resultat som har uppnåtts.

Ett centralt utvecklingsområde för oss är att höja kompetensen bland våra medarbetare om barnrättsperspektivet. Vi har därför genomfört flera kompetenshöjande insatser. Sedan hösten 2018 ingår ett pass om barnrättsperspektivet i introduktionsutbildningen för nya medarbetare. Under året har vi också genomfört:

- ett internt seminarium om projektet att integrera ett barnrättsperspektiv i ISF:s verksamhet,
- en utbildningsdag med Barnombudsmannen för alla medarbetare

³⁸ Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Inspektionen för socialförsäkringen (S2015/07997/SR).

³⁹ ISF skrivelse, *Barnrättsperspektivet i ISF:s verksamhet – återrapportering av regleringsuppdraget i ISF:s regleringsbrev 2018 oh 2019*, dnr 2018-0099.

- gruppuppgifter för alla utredare där ett barnrättsperspektiv ska integreras i befintliga projektidéer
- ett seminarium med tre inbjudna forskare som presenterade sitt forskningsprojekt om barnrättsperspektivet inom personlig assistans
- ett gemensamt deltagande i ett webbseminarium av Barnombudsmannen

Under 2020 planeras fortsatta utvecklingsinsatser med interna workshoppar om hur barnrättsperspektivet kan integreras i projektidéer, Barnombudsmannens webbutbildning om barnkonventionen, intern digital utbildning om barnrättsperspektivet och kompetenshöjande seminarium.

Vi ser också ett behov av stöd för utredarna i hur barnrättsperspektivet mer specifikt skulle kunna användas inom olika granskningar. Vi håller därför på att arbeta fram ett konkret metodstöd samt ett stöd för hur vi kan förhålla oss till perspektivet i våra remissvar. Detta är ett pågående arbete som beräknas vara färdigt i juni 2020.

Ett tredje utvecklingsområde som vi har identifierat är att se över de dokument som styr arbetet i vår tillsyns- och granskningsverksamhet. Vi har fört in ett barnrättsperspektiv i vår projektvägledning, som är det centrala dokument som styr vår projektprocess. Under 2020 kommer vi också att arbeta in ett barnrättsperspektiv i våra mallar för projektidéer och projektplaner, samt i vår vägledning för besvarande av remisser.

Barnrättsperspektivet har successivt börjat föras in i våra projektplaner och i remissvar, där det bedöms vara relevant. Våra utredare beaktar om ett barnrättsperspektiv kan tillämpas eller inte i den aktuella granskningen eller remissvaret. Det har även förts fram konkreta projektidéer under verksamhetsplaneringen som fokuserar på barnrättsperspektivet.

Vi har också skapat en barnrättsgrupp som håller ihop arbetet med barnrättsperspektivet. Gruppen fungerar också som stöd till utredarna vid diskussioner om möjligheterna att föra in ett barnrättsperspektiv i olika projekt. Gruppen har haft diskussioner med flera olika projekt. Personer i gruppen har också deltagit i olika aktiviteter som har arrangerats av Barnombudsmannen under 2018 och 2019.

ISF:s kostnader för arbetet under året uppgick till 1,3 miljoner kr.

Tabell 8 Kostnader för barnrättsperspektiv

Kostnad, tkr	2019	2018	2017
Barnrättsperspektiv i tillsyns- och granskningsverksamheten	1 347	456	-

ISF fick regeringsuppdraget under 2018 och därför saknas jämförelsetal för 2017.

3.5 Föreläsningar och presentationer

ISF presenterar sina rapporter för medarbetare och ledning vid myndigheterna om de granskade myndigheterna önskar det. ISF presenterar också rapporter regelbundet för Riksdagens socialförsäkringsutskott. ISF blir även inbjudna till att presentera rapporter vid olika konferenser och i andra sammanhang. Denna typ av aktiviteter är ett viktigt sätt för ISF att sprida kunskap om resultaten av myndighetens tillsyns- och granskningsverksamhet.

Tre medarbetare har föreläst om ISF:s uppdrag och verksamhet för personer som arbetar inom samhällsmedicin och folkhälsa samt föredragit två rapporter för forskargruppen New Ways på Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet.

En medarbetare har föreläst på ett seminarium om psykisk ohälsa och stress i arbetslivet arrangerat av Centrum för forskning om arbete och sysselsättning vid Göteborgs universitet.

Två medarbetare har föreläst om ISF:s uppdrag och verksamhet för domare och föredragande som främst arbetar med socialförsäkringsrätt på Förvaltningsrätten i Göteborg.

Två medarbetare har presenterat ISF:s uppdrag och verksamhet på ett nationellt möte om Arbets- och miljömedicin/Företagshälsovård i Göteborg.

En medarbetare har föreläst på ett seminarium om ägande, kontroll och effektivitet på Blekinges tekniska högskola.

En medarbetare har deltagit som föredragshållare vid ett möte med Sveriges Kommuner och Regioner för handläggare av EU-vård.

Mot bakgrund av omlokaliseringen, där många medarbetare har slutat under året, går det inte att garantera en heltäckande bild över de föreläsningar och presentationer som har genomförts under året.

Den totala kostnaden för föreläsningar och presentationer uppgick till 135 tkr, vilket är lägre än föregående år. Det beror på att planeringen av det utbildningsprogram till regeringskansliet som ISF gjorde under 2017 och 2018 krävde betydligt mer tid jämfört med vad normala förberedelser gör. Styckkostnader återges inte, eftersom antalet föreläsningar och presentationer är svårt att mäta. Uppgift om styckkostnad riskerar därmed att ge en irrelevant bild.

Tabell 9 Kostnader för föreläsningar och presentationer

Kostnad, tkr	2019	2018	2017
Föreläsningar	135	365	511

Under 2017 och 2018 planerades ett utbildningsprogram till regeringskansliet som krävde betydligt mer tid än vad normala förberedelser inför olika informationsinsatser gör.

3.6 Omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg

ISF fick i januari 2018 regeringens uppdrag att lokalisera verksamheten till Göteborg. Arbetet skulle vara genomfört senast den 1 augusti 2019. En skrivelse⁴⁰ har publicerats i oktober och är en slutredovisning av uppdraget. ISF har tidigare lämnat en delrapportering⁴¹ i juni 2018 och har i den löpande dialogen med Socialdepartementet avrapporterat hur arbetet med omlokaliseringen fortskrider, ungefär en gång per månad. För en mer detaljerad beskrivning hänvisas till de två skrivelserna.

Beslutet om omlokalisering var ett helt oväntat besked som av många medarbetare har uppfattats som en nedläggning av myndigheten, snarare än en omlokalisering. Ett beslut om en lokalisering av en hel verksamhet till en ny ort på ett stort geografiskt avstånd från den ursprungliga orten är en stor och påtvingad förändring som skapar dilemman och lojalitetskonflikter hos medarbetarna. Medarbetarnas välmående och arbetsprestationer påverkades negativt av detta. Till det ska också läggas att ISF inte har haft en ordinarie generaldirektör sedan maj 2018.

För att kunna genomföra arbetet med att omlokalisera ISF från Stockholm till Göteborg på bästa sätt valde ISF en övergripande strategi som bäst kan beskrivas som att vi har trampat på gasen för att ta oss ur den kris som omlokaliseringen har inneburit. Våra valda strategier har varit viktiga framgångsfaktorer i arbetet.

Vi har haft ett aktivt och öppet förhållningssätt som har inneburit att alla chefer har varit aktiva i omställningsarbetet. Vi har tagit fram en handlingsplan med prioriterade aktiviteter för varje halvår och vi har kontinuerligt lämnat information till och haft en dialog med medarbetarna.

Vi har haft ett proaktivt arbete med åtgärder för att hantera förändringen och genomfört föreläsningar om att befinna sig i och förhålla sig till förändring. Vi har satsat på kompetensutveckling med lokala omställningsmedel och tidiga insatser från Trygghetsstiftelsen och vi har genomfört en kick-off med fokus på medarbetarnas behov. Cheferna har varit närvarande för samtal, de har haft tätare och anpassade medarbetarsamtal och vi har prioriterat att genomföra lönerevisionerna enligt den vanliga tidplanen.

De fackliga organisationerna och arbetsmiljöombuden har varit aktiva tidigt i processen. En riskbedömning genomfördes tidigt och vi har tagit fram tidsbegränsade villkor för att främja en omlokalisering och kompetensöverföring till Göteborg.

Vi har fokuserat på kärnverksamheten och har behållit fokus på våra pågående projekt i ledningsgruppen. Vi har genomfört verksamhetsplaneringen för att garantera kompetensöverföring och produktion på lång sikt. Våra lojala medarbetare har varit helt avgörande för att kunna bibehålla produktionen på kort sikt.

⁴⁰ ISF skrivelse *Slutredovisning av uppdrag att lokalisera ISF till Göteborg*, dnr 2018-0107

⁴¹ ISF skrivelse *Verksamhetsmässiga, personella och ekonomiska konsekvenser av att omlokalisera ISF till Göteborg*, dnr 2018-0107.

Vi har haft fokus på att rekrytera tidigt till Göteborg och i september 2018 startade ISF verksamheten i Göteborg med tio medarbetare. Vi har tagit fram ett anpassat och fördjupat introduktionsprogram för nyanställda. De nya medarbetarnas arbete i pågående projekt har varit särskilt viktigt och har säkerställt att ISF har kunnat publicera rapporter. Vi valde också att inleda processen att hitta lämpliga lokaler i Göteborg direkt efter beslutet.

Varje halvår under omlokaliseringsperioden har haft sin egen karaktär. Första halvåret var det kris och ISF förlorade hälften av sin utredarkapacitet. Det andra halvåret hade nya medarbetare börjat i Göteborg och de tillförde hopp och ett gott samarbete som också möjliggjorde kompetensöverföring. Det tredje halvåret hade ISF förberett nystarten i Göteborg och avslutat verksamheten i Stockholm. Höstens arbete och arbetet framöver handlar om att skapa goda förutsättningar för en nystart för ISF i Göteborg.

Omlokaliseringen av ISF från Stockholm till Göteborg har gett oss en del värdefulla lärdomar. Vi skulle ha behövt ett tidigare och mer aktivt stöd från Arbetsgivarverket i både generella och specifika frågor. Vi skulle också ha behövt ett genomförbart uppdrag med realistiska förväntningar och ett ekonomiskt utrymme att hantera större kostnader.

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Produktionen har varit på en normal nivå både under våren 2018 och våren 2019, vilket är en stor framgång under rådande förutsättningar. Anledningen till det är att medarbetarna har känt en stor lojalitet att slutföra pågående projekt. En annan anledning är de relativt långa leddiderna som vi har i våra projekt från planering till publicering.

I elva pågående projekt har det inte varit möjligt att fullfölja den ursprungliga planeringen. De har antingen avslutats i förtid, pausats eller så har tidpunkten för rapportering förskjutits framåt i tid. Den rapport om effektiviteten i socialförsäkringsadministrationen, som vi innan omlokaliseringen gjorde varje år, har inte heller genomförts de två senaste åren.

Effekterna av omlokaliseringen har blivit synbar på hela årets produktion, som i det närmaste har halverats⁴² och prognosen är att produktionen fortsatt kommer att vara lägre än normalt även de kommande två åren 2020 och 2021. Det är rimligt att förvänta sig att ISF:s rapporter under de kommande åren kommer att ha en ökad grad av variation i omfattning, djup och kvalitet.

ISF hade inte möjlighet att sammanställa de effekter som verksamheten hade under 2018 i årsredovisningen och återslagrapporteringen av en del slutprestationer var inte heller fullständig för 2018. Redovisningen av effekter i årsredovisningen för 2019 har därför omfattat effekterna under både 2018 och 2019. De beskrivs närmare i kapitel 8 Effekter av ISF:s verksamhet.

Omlokaliseringen kan slutligen också få långsiktiga konsekvenser som inte går att förutse idag.

⁴² Antalet rapporter har minskat med 44 procent.

Personella konsekvenser

Omlokaliseringen har varit känslös och energikrävande samtidigt som arbetsbelastningen har ökat kraftigt. Värdefull kompetens har lämnat verksamheten tidigt vilket var mycket kännbart för verksamheten. Vid halvårsskiftet efter beskedet hade ISF förlorat hälften av utredarkompetensen och tre chefer inklusive generaldirektören. Medarbetarna har kommit vidare till nya arbeten i pågående statliga utredningar och nya arbeten i andra myndigheter.

Nya medarbetare har tagit över arbetet på ett föredömligt sätt, men vi har redan viss personalomsättning i Göteborg. Den framtida rekryteringen måste ske i takt med våra ekonomiska ramar och den rådande arbetsbelastningen, vilket i sin tur påverkar återuppbyggnadstakten.

Ekonomiska konsekvenser

Det har inte varit möjligt att beräkna och redovisa vad regeringens beslut om omlokalisering av verksamheten kostar på ett tillförlitligt sätt. Beslutet innebär att cheferna under det gångna året har ägnat en mycket stor del av sin arbetstid åt att planera och genomföra regeringens beslut, samtidigt som den löpande kärnverksamheten också har bedrivits parallellt. Ett försök att beräkna kostnaden skulle antingen resultera i en underskattning av kostnaden, för att man bara fångar vissa typer av kostnader som är lätta att mäta, eller en risk för en överskattning av kostnaderna, för att omlokaliseringen genomsyrar "ju allt vi gör". Därför redovisar ISF inte någon årlig kostnad för denna prestation.

Men en övergripande analys visar att personalkostnaderna har minskat medan lokal- och driftkostnader har ökat jämfört med innan omlokaliseringsbeslutet. Under året har lokalkostnaderna varit 45 procent högre och konsultkostnaderna varit 30 procent högre än jämfört med innan omlokaliseringen år 2017.

De tidsbegränsade överenskommelserna ger ökade kostnader men främjar kompetensöverföring, den är så viktig för verksamhetens kvalitet på lång sikt och för att kunna bedriva verksamhet på kort sikt att värdet överstiger kostnaden.

Kostnaderna för rekrytering har ökat under en övergångsperiod liksom kostnaderna för lokaler. Driftkostnaderna för flytt och konsulter har också ökat under omlokaliseringen. De ökade kostnader för resor och hotell som varit under omlokaliseringen kommer åtminstone delvis att bestå även efter omlokaliseringen. Det följer av det arbete som ISF:s medarbetare måste förlägga i Stockholm exempelvis för besök på Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens huvudkontor, Regeringskansliet och Socialförsäkringsutskottet.

De nedlagda kostnaderna, för de projekt som har pausats eller avslutats i förtid, uppgick sammantaget till 4,4 miljoner kr⁴³ fram till och med våren

⁴³ Avser de bokförda kostnaderna sedan projektens början fram till och med den 15 juni 2018.

2018. Kostnaderna för att genomföra ett regeringsuppdrag med extern kompetens uppgick till 6,8 miljoner kronor.

ISF har verkat för att hålla kostnaderna nere under omlokaliseringen där det har varit möjligt till exempel genom att hålla tillbaka investeringsbehoven. Andra ekonomiska konsekvenser har handlat om sent uppsagda avtal, sen upphandling av flyttjänster, försenade betalningar och kostnader till följd av det.

Aktiviteter för att starta ISF i Göteborg

ISF kan konstatera att den fysiska omlokaliseringen av myndigheten nu är genomförd till Göteborg. Men att genomföra omlokaliseringen fullt ut vad gäller bemanning och verksamhet kommer att ta några år till.

I augusti invigdes ISF i Göteborg och bland de inbjudna fanns många representanter från både lokala och regionala myndigheter och organisationer men också företrädare på riksnivå. Bland invigningstalarna fanns bland andra statssekreterare Roger Mörtvik, Anders Danielsson landshövding i Västra Götalands län, Johnny Magnusson regionstyrelsens ordförande i Västra Götalandsregionen och kommunstyrelsens ordförande Axel Josefsson i Göteborgs Stad. Invigningen blev ett bra tillfälle för ISF att skapa kontakter för fortsatta samarbeten och projektledare presenterade pågående projekt och publicerade rapporter.

Vi har tagit initiativ för att behålla tidigare uppbyggda nätverk på riksnivå och att bygga nya nätverk i Västra Götalandsregionen och i områdena runt regionen. Det senare gäller kontakter och samarbete med forskningsmiljöer och centrumbildningar vid Göteborgs universitet, där vi bland annat har anordnat gemensamma seminarier för erfarenhetsutbyte.

Under hösten har ISF deltagit i ett möte med Nätverket för analysmyndigheter och i ett möte i Karlstad med småmyndighetsnätverket. ISF ingår i ett nätverk för statliga chefer i Västra Götaland där landshövdingen är sammankallande. ISF har hittills deltagit vid ett möte som hölls på Världskulturmuseet.

ISF finansierar SPID-nätverket, som anordnade två heldagsseminarier i Stockholm under våren och två i Göteborg under hösten. Nätverkets syfte är att sprida ny kunskap och diskutera framtida utmaningar inom socialförsäkringsområdet.

ISF har deltagit i planeringen inför Östersjökonferensen som genomfördes i oktober.

Under våren har ISF:s och Pensionsmyndighetens ledningsgrupper träffats. Under våren och hösten har ISF genomfört möten med Allmänna ombudet, Försäkringskassans interna granskande verksamheter (Avdelningen för analys och prognos, Internrevisionen och Rättsavdelningen) och Riksdagens ombudsmän (JO) i samband med verksamhetsplaneringen. Nya former för tjänstemannadialogen med Socialdepartementet har också införts sedan omlokaliseringen och det sker oftast via skype-möten. ISF har också introducerat nya statssekreterare och statsråd till verksamheten vid tre tillfällen under året.

Internt utvecklingsarbete för att stärka uppbyggnaden av verksamheten

Vår mest prioriterade uppgift under året har varit att skapa ett stimulerande och utvecklande arbete för nya medarbetare och medarbetare som flyttar med från Stockholm till Göteborg. En viktig del i det arbetet har varit att hålla fast vid och utveckla vårt mångdisciplinära arbetssätt i kärnverksamheten. Det har också varit prioriterat att fortsätta arbetet med kompetensöverföring, kunskapsuppbyggnad och kompetensutveckling i organisationen. Exempel på viktiga aktiviteter för att åstadkomma detta har handlat om introduktionsprogrammet och seminarieverksamheten som handlar om både informationsseminarier om våra rapporter och kunskapsuppbyggande seminarier. En tredje aktivitet har också varit "veckans förmån" vars syfte är att ge alla medarbetare grundläggande kunskaper om de förmåner inom socialförsäkringen som ISF granskar.

Det har också varit prioriterat att lägga grunden för en bra myndighetskultur som ger alla medarbetare möjlighet att utvecklas i sin roll. Under hösten har vi förberett våra ISF-dagar i januari 2020 där vi kommer att diskutera vårt uppdrag och vilken arbetsplats vi vill vara.

Det förutsätter också att vi fortsätter rekrytera nya medarbetare med den kompetens myndigheten behöver för att kunna leverera kunskapsunderlag av hög relevans och hög kvalitet.

Under våren har vi inlett ett arbete på enhetsnivå för att utveckla en gemensam syn på omvärldsbevakning och formerna för den, både i löpande verksamhet men också inför verksamhetsplaneringen. Arbetet kommer att fortsätta och fördjupas under kommande år.

4 Övergripande granskningar

Inom området övergripande granskningar har ISF publicerat fyra rapporter som behandlar övergripande frågor.

Delredovisningarna av regeringsuppdraget om utvärdering av samordningsförbundens verksamhet har förskjutits till februari och mars 2019 på grund av omlokaliseringen. Uppdraget ingick i granskningsplanen för år 2018 och hade ursprungligen en planerad rapportering i oktober och december 2018.

Projektet om Försäkringskassans processföring har förskjutits till andra kvartalet 2019 på grund av brist på resurser till följd av omlokaliseringen. Projektet ingick i granskningsplanen för år 2018 och hade en planerad rapportering till fjärde kvartalet 2018.

ISF har inte heller lämnat den rapport om effektiviteten i socialförsäkringsadministrationen som vi innan omlokaliseringen brukade göra varje år.

Tabell 10 Publikationer inom övergripande granskningar

Typ	Nummer	Titel	Publicerad
Rapport	2019:1	Samordningsförbundens organisering och verksamhet – en granskning av förbund för finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	Februari
Rapport	2019:3	Vård utomlands – en granskning av Försäkringskassans hantering av vårdförmåner inom EU/EES och Schweiz	Mars
Rapport	2019:4	Gör samordningsförbund någon skillnad? – en analys av samordningsförbund under perioden 2005 - 2010	Mars
Rapport	2019:8	Försäkringskassan som part i Förvaltningsdomstol – en analys av hur väl myndighetens processföring fungerar	Juni

4.1 Samordningsförbundens verksamhet

ISF har på regeringens uppdrag utvärderat samordningsförbundens verksamhet. Under året har ISF publicerat två rapporter inom ramen för uppdraget.

Samordningsförbundens organisering och verksamhet

Utvecklingen visar att samverkan kan vara skör och att det kan få stora konsekvenser för arbetet i samordningsförbunden när parterna har olika syn på uppdraget och olika förutsättningar att bidra med medarbetare. ISF anser att det finns skäl att se över hur uppdraget att samverka är formulerat i myndigheternas instruktioner. Utöver att uppnå en effektiv användning av tillgängliga resurser bör myndigheterna också verka för en stabil och god samverkan över tid.

Granskningen visar också att det kan vara svårt att få medlemmarna i ett förbund att ta över insatser när förbundets finansiering av verksamheten upphör. ISF anser att det är viktigt att säkerställa att det finns en långsiktig finansiering av framgångsrika projekt. Rapporten⁴⁴ publicerades i februari.

Gör samordningsförbund någon skillnad?

Kommuner som är med i samordningsförbund utvecklas annorlunda jämfört med kommuner som inte är med i ett förbund. Analysen visar bland annat att andelen personer med sjukpenning minskar medan andelen personer med sjuk- och aktivitetsersättning ökar om kommunerna ingår i ett samordningsförbund. Analysen visar också att i kommuner som är med i ett förbund är det fler arbetslösa män som fått arbete, än män i kommuner som inte är med i ett förbund. Vidare visar analysen till exempel att andelen äldre personer i arbetsför ålder med ekonomiskt bistånd ökar i kommuner som är med i ett samordningsförbund.

ISF rekommenderar regeringen att ge Försäkringskassan, i samarbete med samordningsförbunden och de övriga parterna, uppdraget att säkerställa att uppgifter samlas in om de rehabiliteringsinsatser som samordningsförbunden finansierar och om de personer som får del av insatserna. Syftet är att möjliggöra framtida långtidsuppföljningar och utvärderingar av nyttan med insatserna. Rapporten⁴⁵ publicerades i mars.

4.2 Vård utomlands

ISF har på regeringens uppdrag kartlagt och analyserat Försäkringskassans hantering av kostnader för vårdförmåner inom EU/EES och Schweiz. I många delar är myndighetens hantering av vårdförmåner bra. Men i granskningen framkommer även ett antal risker som kan påverka förutsättningarna att fatta korrekta beslut och säkerställa att de olika aktörerna får den ersättning som de har rätt till.

⁴⁴ ISF Rapport 2019:1, dnr 2017 – 0023.

⁴⁵ ISF Rapport 2019:4, dnr 2017 – 0023.

Granskningen visar att Försäkringskassan har god kännedom om kostnaderna för svenskar som får planerad vård i andra EU/EES-länder. Men de har inte kunnat leverera statistik över den totala kostnadsutvecklingen för vårdförmåner i EU. ISF rekommenderar att Försäkringskassan arbetar för att utveckla uppföljningen när det gäller kostnader för vård utomlands.

I granskningen har ISF sett exempel på att kommunikationen och samarbetet inte alltid fungerar optimalt mellan Försäkringskassan och landstingen, exempelvis när det gäller underlag och bedömningar. Det kan i värsta fall leda till att Försäkringskassan fattar felaktiga beslut, vilket påverkar individen, men också landstinget och andra EU/EES-länder. Det ger inte heller förutsättningar för en effektiv hantering. ISF rekommenderar att Försäkringskassan i samråd med landstingen se över hur samarbetet kan förbättras vad gäller ärenden om internationell vård. Rapporten⁴⁶ publicerades i mars.

4.3 Försäkringskassan som part i förvaltningsdomstol

Sammantaget visar ISF:s granskning att Försäkringskassans processföring i stora delar fungerar bra. Men rapporten visar också att vissa delar fungerar mindre väl.

Den övergripande slutsatsen är att det finns skillnader i synen på processförarens roll och uppdrag. Dessa skillnader i synsätt får genomslag i hur processförarna agerar i domstolsprocessen. Försäkringskassan behöver förtydliga styrningen inom de områden där det finns skilda synsätt och åsikter om vad processförarens uppdrag innebär. Det behöver bli tydligt att Försäkringskassans roll som part i domstolen även inkluderar att öka den försäkrades förståelse för myndighetens inställning och leda den försäkrade rätt genom att klara ut missförstånd. Rapporten⁴⁷ publicerades i juni.

4.4 Kostnader

Kostnaden för de publikationer som lämnats inom ramen för de två projekt som har redovisats slutligt till regeringen under året uppgick till i genomsnitt 10,4 miljoner kr per rapport. Genomsnittskostnaden är cirka 6 miljoner kr högre per rapport än föregående år, då den genomsnittliga kostnaden var 4,3 miljoner kr per rapport. Skillnaden beror på båda projekten som har avslutas under året har varit omfattande och krävt mycket arbetstid samtidigt som de gemensamma kostnaderna varit högre det senaste året. Tidigare år har de slutrapporterade projekten varit fler och de har varierat mer i omfattning.

Kostnaderna för uppdraget med samordningsförbunden kommer att redovisas samlat när uppdraget slutförts 2021.

⁴⁶ ISF Rapport 2019:3, dnr 2018 – 0049.

⁴⁷ ISF Rapport 2019:8, dnr 2016 – 0017.

Tabell 11 Kostnader för avslutade projekt inom övergripande granskningar, tkr

<i>Slutprestation</i>	<i>2019</i>
Vård utomlands – en granskning av Försäkringskassans hantering av vårdförmåner inom EU/EES och Schweiz	7 755
Försäkringskassan som part i Förvaltningsdomstol – en analys av hur väl myndighetens processföring fungerar	13 136
<i>Genomsnittskostnader</i>	
Genomsnittskostnad år 2019	10 445
Genomsnittskostnad år 2018	4 261
Genomsnittskostnad år 2017	2 351

ISF redovisar slutprestationernas totala kostnad. I denna kan flera publikationer ingå. Om projekt bedrivs över flera verksamhetsår inkluderas även kostnader från tidigare år som är hänförliga till slutprestationen. Genomsnittskostnaden utgör ett jämförelsetal baserat på kostnaden för de projekt som redovisas under året.

5 Förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner

ISF har publicerat två rapporter inom området förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner. Båda rapporterna har handlat om familjeområdet och ISF har inte publicerat någon rapport som handlar om förmåner till personer med funktionsnedsättning eller tandvårdsförmåner under året.

Det projekt om utvärdering av tandvård för unga vuxna, som pausades under 2018 till följd av omlokaliseringen, har återupptagits i början av året.

Slutredovisningen av regeringsuppdraget om uppföljning av reformen om underhållsbidrag och underhållsskyldighet har förskjutits till maj 2019 på grund av omlokaliseringen. Uppdraget ingick i granskningsplanen för år 2018 och hade ursprungligen en planerad rapportering i februari 2019.

Regeringsuppdraget om uppföljning av nya åldersgränser och ökad flexibilitet m.m. i föräldraförsäkringen har förskjutits i sin helhet till mars 2020 på grund av omlokaliseringen. Uppdraget ingick i granskningsplanen för år 2018 och hade ursprungligen en delrapportering i mars 2019 och slutlig rapportering i mars 2020.

Tabell 12 Publikationer om förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner

<i>Typ</i>	<i>Nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Publicerad</i>
Rapport	2019:6	Effekter av höjd ersättning i föräldrapenning på grundnivå – en analys av effekter på barnafödande och förvärvsarbete av höjd ersättning i föräldrapenningens grundnivå	Maj
Rapport	2019:7	Från underhållsstöd till underhållsbidrag? – en granskning av 2016 års reform inom underhållsstödet	Maj

5.1 Effekter av höjd ersättning i föräldrapenning på grundnivå

Studien visar att höjningen av föräldrapenningens grundnivå år 2002 minskade benägenheten att förvärvsarbeta istället för att vara fortsatt föräldraledig eller att skaffa ytterligare ett barn bland förstföderskor med låg eller ingen förvärvsinkomst. Bland studerande kvinnor tycks dessutom höjningen ha haft en viss effekt på benägenheten att skaffa ett första barn.

Resultaten pekar mot att en relativt stor och plötslig förändring av ersättningen på grundnivå kan påverka tiden till inträde eller återgång till förvärvsarbete efter ett första barn. En möjlig delförklaring är att den höjda grundnivån gör det mer möjligt rent hushållsekonomiskt att klara sig på föräldrapenningen under föräldraledigheten. En annan delförklaring är att en minskad skillnad mellan föräldrapenningens ersättningsnivåer innebär ett starkare ekonomiskt incitament för hushåll med låga inkomster att låta den som har den lägre inkomsten ta en större del av föräldraledigheten. Rapporten⁴⁸ publicerades i maj.

5.2 Från underhållsstöd till underhållsbidrag?

Granskningen visar bland annat att reformen inom underhållsstödet 2016 drabbar de föräldrar som har svårigheter att samarbeta. De föräldrarna riskerar att gå in och ut ur systemet för underhållsstöd vilket skapar en ekonomisk osäkerhet för både barnet och boföräldern.

Om Försäkringskassan bedömt att det finns särskilda skäl kan myndigheten fortsätta att betala ut underhållsstöd. Granskningen visar att det i huvudsak är hot, våld och allvarliga konflikter som bedömts vara särskilda skäl.

ISF anser att sexmånadersregeln inte alltid är lämplig i de återkommande ärenden där Försäkringskassan redan inledningsvis har bedömt att det finns särskilda skäl för fortsatt rätt till underhållsstöd. I fall där det rör sig om hot och våld är det troligt att dessa problem inte har upphört efter så kort tid som sex månader. Rapporten⁴⁹ publicerades i maj.

5.3 Kostnader

Kostnaden för de publikationer som lämnats inom ramen för de två projekt som har redovisats slutligt till regeringen under året uppgick i genomsnitt till 7,3 miljoner kr per rapport. Genomsnittskostnaden är cirka 5 miljoner kr högre än föregående år. Skillnaden beror på att båda projekten som har avslutats under året har varit omfattande och krävt mycket arbetstid samtidigt som de gemensamma kostnaderna varit högre det senaste året.

⁴⁸ ISF Rapport 2019:6, dnr 2016 - 0058.

⁴⁹ ISF Rapport 2019:7, dnr 2017 - 0031.

Tabell 13 Kostnader för avslutade projekt om förmåner till barn, familjer och personer med funktionsnedsättning samt tandvårdsförmåner, tkr

<i>Slutprestation</i>	<i>2019</i>
Effekter av höjd ersättning i föräldrapenning på grundnivå – en analys av effekter på barnafödande och förvärvsarbete av höjd ersättning i föräldrapenningens grundnivå	7 419
Från underhållsstöd till underhållsbidrag? – en granskning av 2016 års reform inom underhållsstödet	7 225
<i>Genomsnittskostnader</i>	
Genomsnittskostnad år 2019	7 322
Genomsnittskostnad år 2018	2 088
Genomsnittskostnad år 2017	2 066

ISF redovisar slutprestationernas totala kostnad. I denna kan flera publikationer ingå. Om projekt bedrivs över flera verksamhetsår inkluderas även kostnader från tidigare år som är hänförliga till slutprestationen. Genomsnittskostnaden utgör ett jämförelsetal baserat på kostnaden för de projekt som redovisas under året.

6 Ohälsorelaterade förmåner

ISF har publicerat tre rapporter inom ohälsoområdet. Utredare vid ISF har fått en vetenskaplig artikel publicerad under året.

Tabell 14 Publikationer om ohälsorelaterade förmåner

Typ	Nummer	Titel	Publicerad
Rapport	2019:5	Förenklat läkarintyg och inflödet till socialförsäkringen – en analys av effekterna på vårdenhetsnivå och regionnivå	Mars
Rapport	2019:9	Hel sjukersättning från 19 års ålder – en granskning av Försäkringskassans tillämpning av regeländringen från den 1 februari 2017	Juni
Rapport	2019:10	En jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetsskadeförsäkringen	December
Vetenskaplig artikel		A follow-up of the introduction of a maximum entitlement period for receiving sickness benefits in Sweden: A nationwide register-based study.	Januari

6.1 Förenklat läkarintyg och inflödet till sjukförsäkringen

Granskningen visar att Försäkringskassans införande av förenklade läkarintyg för korta och enkla sjukfall under 2015 och 2016 ledde till ett ökat inflöde till sjukförsäkringen. Det skedde dessutom en förskjutning mot en högre andel läkarintyg som baseras på en psykiatrisk diagnos vid ansökan om sjukpenning. Utvärderingens resultat visar också hur centralt samspelet mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården är för sjukskrivningsprocessen.

Om man utgår ifrån regeringens övergripande mål för sjukförsäkringen – att sjukfrånvaron ska ligga på en långsiktigt stabil och låg nivå – är dessa effekter inte önskvärda. Rapporten⁵⁰ publicerades i mars.

⁵⁰ ISF Rapport 2019:5, dnr 2016 – 0058.

6.2 Hel sjukersättning från 19 års ålder

Granskningen visar att regeringens avsikt med regeländringen inte uppnås när det gäller att ge ökad trygghet för unga personer som har svåra funktionsnedsättningar.

Försäkringskassan borde i högre utsträckning informera unga om möjligheten att ansöka om sjukersättning. Granskningen visar att kvaliteten på besluten om sjukersättning är god och att rätt personer har beviljats ersättning. Granskningen visar att ekonomiska drivkrafter påverkar om den enskilda personen ansöker om aktivitetsersättning eller sjukersättning. Regeringens avsikt var att det inte skulle finnas några ekonomiska skillnader mellan förmånerna.

ISF anser att den särskilda ersättningen för aktiviteter för den som har aktivitetsersättning bör ses över. Syftet med aktiviteterna är otydligt och ersättningens storlek varierar mycket mellan olika unga personer. Rapporten⁵¹ publicerades i juni.

6.3 En jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetsskadeförsäkringen

ISF har på uppdrag av regeringen gjort en jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetsskadeförsäkringen. Uppdraget har utförts av forskare vid Göteborgs universitet.

En sammantagen slutsats är att forskarna inte har funnit några systematiska och osakliga skillnader i handläggningen. Men forskarna reserverar sig för att dra alltför säkra slutsatser från studierna. De pekar bland annat på att antalet ärenden som de granskat varit för få och att de haft problem med att få tillgång till viss statistik. Rapporten⁵² publicerades i december.

6.4 Vetenskaplig publicering

Utredare vid ISF har fått en vetenskaplig artikel publicerad. Artikeln, A follow-up of the introduction of a maximum entitlement period for receiving sickness benefits in Sweden: A nationwide register-based study, har blivit publicerad i *Scandinavian Journal of Public Health* i januari. Publiceringen har genomförts inom ramen för ett samarbete med en forskargrupp vid Karolinska Institutet.

⁵¹ ISF Rapport 2019:9, dnr 2018 – 0102.

⁵² ISF Rapport 2019:10, dnr 2018 – 0100.

6.5 Kostnader

Kostnaderna för de publikationer som lämnats inom ramen för de tre projekt som har redovisats slutligt till regeringen under året uppgick i genomsnitt till 4,3 miljoner kr per rapport. Genomsnittskostnaden är cirka 900 tkr högre per rapport än föregående år. Det beror på att ett projekt som har avslutats under året har varit omfattande och krävt externa resurser, vilket i sin tur beror på omlokaliseringen av myndigheten.

Tabell 15 Kostnader för avslutade projekt om ohälsorelaterade förmåner, tkr

<i>Slutprestation</i>	<i>2019</i>
Förenklat läkarintyg och inflödet till socialförsäkringen – en analys av effekterna på vårdenhetsnivå och regionnivå	2 434
Hel sjukersättning från 19 års ålder – en granskning av Försäkringskassans tillämpning av regeländringen från den 1 februari 2017	3 585
En jämställdhetsanalys av handläggningen av arbetsskadeförsäkringen	6 812
<i>Genomsnittskostnader</i>	
Genomsnittskostnad år 2019	4 277
Genomsnittskostnad år 2018	3 362
Genomsnittskostnad år 2017	3 089

ISF redovisar slutprestationernas totala kostnad. I denna kan flera publikationer ingå. Om projekt bedrivs över flera verksamhetsår inkluderas även kostnader från tidigare år som är hänförliga till slutprestationen. Genomsnittskostnaden utgör ett jämförelsetal baserat på kostnaden för de projekt som redovisas under året.

7 Pensioner och pensionsrelaterade förmåner

ISF har publicerat en skrivelse inom pensionsområdet.

Tabell 16 Publikationer om pensioner och pensionsrelaterade förmåner

Typ	Nummer	Titel	Publicerad
Skrivelse		Effekter av uttag av tidbegränsade tjänstepensioner	December

7.1 Effekter av uttag av tidbegränsade tjänstepensioner

ISF har på regeringens uppdrag utrett hur de tidsbegränsade uttagen av tjänstepensioner används och utvärderat effekterna av tidsbegränsade uttag. Delredovisningar av uppdraget har lämnats 2015, 2016 och 2017. Uppdraget slutredovisades i en skrivelse⁵³ i december.

De tidsbegränsade uttagen av tjänstepension har ökat. Tidsbegränsade uttag påverkar pensionärernas inkomster. De ger en högre inkomst i början av pensionärstiden, vilket kan underlätta övergången till livet som pensionär. När uttagstiden är slut försvinner inkomsten från tjänstepensionen och pensionärens ekonomiska situation riskerar att försämrats.

Valet av uttagstid påverkas mycket av vilken information pensionstagarna får och hur olika valalternativ presenteras. Det är därför viktigt att de individer som har möjlighet att välja uttagstid har tillgång till relevant information. Här har tjänstepensionsbolagen och parterna bakom avtalen ett stort ansvar.

Trots tjänstepensionernas stora och växande betydelse i det svenska pensionssystemet saknas det i stor utsträckning offentlig registerdata om tjänstepensioner. ISF lyfter därför behovet av att skapa en nationell tjänstepensionsdatabas.

⁵³ ISF skrivelse *Effekter av uttag av tidbegränsade tjänstepensioner*, dnr 2015 – 0020.

7.2 Kostnader

Kostnaden för de publikationer som lämnats inom ramen för det projekt som har redovisats slutligt till regeringen under året uppgick till 3,3 miljoner kr per rapport. Genomsnittskostnaden har ökat med cirka 600 tkr jämfört med föregående år.

Tabell 17 Kostnader för avslutade projekt om pensioner och pensionsrelaterade förmåner, tkr

<i>Slutprestation</i>	<i>2019</i>
Att välja uttagstid av tjänstepension ⁵⁴	9 859
Tidsbegränsade uttag av tjänstepension bland kvinnor och män (skrivelse) ⁵⁵	
Tidsbegränsade uttag av tjänstepension och låg ekonomisk standard ⁵⁶	
Tidsbegränsade uttag av tjänstepension bland kvinnor och män - en redovisning av utvecklingen av tidsbegränsade uttag av tjänstepension ⁵⁷	
Effekter av uttag av tidbegränsade tjänstepensioner (Skrivelse)	
<i>Genomsnittskostnader</i>	
Genomsnittskostnad år 2019	3 286
Genomsnittskostnad år 2018	2 690
Genomsnittskostnad år 2017	4 404

ISF redovisar slutprestationernas totala kostnad. I denna kan flera publikationer ingå. Om projekt bedrivs över flera verksamhetsår inkluderas även kostnader från tidigare år som är hänförliga till slutprestationen. Genomsnittskostnaden utgör ett jämförelsetal för antalet rapporter baserat på kostnaden för de projekt som redovisas under året.

⁵⁴ ISF Rapport 2015:15 lämnades till regeringen i december 2015

⁵⁵ ISF skrivelse, dnr 2015 – 0020 lämnades till regeringen i maj 2016.

⁵⁶ ISF Rapport 2017:1 lämnades till regeringen i februari 2017.

⁵⁷ ISF Rapport 2017:15 lämnades till regeringen i december 2017.

8 Effekter av ISF:s verksamhet

ISF redogör i detta kapitel för hur myndighetens arbete under de två senaste åren 2018 och 2019 har bidragit till effektivitet och rättssäkerhet inom socialförsäkringsområdet. Föregående år var det inte möjligt för ISF att sammanställa effekterna av verksamheten på grund av det omfattande merarbete som omlokaliseringen av verksamheten till Göteborg innebar. I år har vi därför, så långt det har varit möjligt, sammanställt de effekter vi har funnit för båda verksamhetsåren. Redovisningen gör inte anspråk på att vara fullständig.

Det finns inte någon given metod för att fastställa effekterna av en myndighets verksamhet. Vi skulle kunna säga att effekterna är skillnaden mellan den faktiska utvecklingen och hur utvecklingen skulle ha sett ut om myndigheten inte hade funnits. Men eftersom det inte går att göra en sådan jämförelse är det svårt att mäta effekterna av verksamheten.

Det går inte heller alltid att räkna med att den typ av övervakande och förebyggande verksamhet som ISF bedriver leder till direkta förändringar för medborgarna eller samhället i övrigt. Resultat av verksamheten finns i stället ofta inom den kedja av åtgärder och beslut som krävs för att ett politiskt initiativ så småningom ska leda till en faktisk förändring för enskilda individer, grupper av individer eller för samhället i stort. Det är ofta svårt att bedöma exakt vilken påverkan ISF har haft i en sådan händelsekedja, särskilt som det ibland kan ta flera år innan ett politiskt initiativ faktiskt leder till effekter i samhället. En särskild svårighet när det gäller att redovisa vilka effekter tillsyns- och granskningsmyndigheter har är att själva myndighetens existens påverkar beteendet hos de som är föremål för tillsynen och granskningen.

Att arbetet faktiskt leder till förändring är för en myndighet som ISF ett av de viktigaste kriterierna på att myndighetens arbete är relevant och väl genomfört. Det betyder att de iakttagelser som ISF gör och de rekommendationer som myndigheten lämnar i sina rapporter och andra publikationer omsätts i praktisk handling.

I det följande ges en kortfattad beskrivning av de effekter av ISF:s verksamhet som har kunnat iakttas under 2018 och 2019. En mer utförlig beskrivning av effekterna finns i den årliga rapport som myndigheten lämnar till regeringen tillsammans med årsredovisningen.⁵⁸

⁵⁸ Årlig rapport 2019, ISF Rapport 2020:2.

8.1 Effekter på riksdagens och regeringens styrning

ISF:s rapporter används ofta som underlag för olika typer av riksdags- och regeringsbeslut. Det kan vara underlag i olika skeden i lagstiftningsarbeten eller arbeten med andra författningsändringar, till exempel för att ta fram kommittédirektiv eller som underlag för offentliga utredningar eller propositioner. Det förekommer också att regeringen använder ISF:s rapporter som underlag när den beslutar om att lämna olika uppdrag till andra myndigheter.

Slutsatserna i ISF:s rapporter ligger också många gånger till grund för regeringens resultatbedömningar, och rapporterna används inte sällan som underlag i arbetet med budgetpropositionen.

I budgetpropositionen för 2019 refereras till elva rapporter från ISF. Utöver detta har ISF under 2018 omnämnts i 21 propositioner eller regerings skrivelser, tio betänkanden från offentliga utredningar, två departementspromemorior och ett kommittédirektiv. I budgetpropositionen för 2020 refereras till 15 rapporter och två remissyttranden från ISF. Utöver detta har ISF under 2019 omnämnts i 13 propositioner eller regerings skrivelser, åtta betänkanden från offentliga utredningar och en departementspromemoria.

Under 2018 har ISF nämnts vid ett tjugotal och 2019 vid ett trettioital tillfällen i riksdagsdebatter, interpellationer, motioner och skriftliga frågor. ISF brukar också presentera sina rapporter för socialförsäkringsutskottet.

Under senare år har den kunskap som finns hos ISF i allt högre utsträckning använts i utredningsarbete som rör socialförsäkringsfrågor. Under 2018 och 2019 anlätades tolv av ISF:s medarbetare som sekreterare i sju statliga utredningar.⁵⁹ Andra medarbetare har också varit experter i fyra utredningar.⁶⁰

Underlag i utrednings- och författningsarbete

ISF:s rapporter används ofta som underlag och referensmaterial i statliga utredningar och i annat författningsarbete.

I kommittédirektivet *Ökad träffsäkerhet och minskad skuldsättning inom bostadsbidrag och underhållsstöd*⁶¹ tillsätter regeringen en särskild utredare

⁵⁹ En ny arbetslöshetsförsäkring för fler, grundad på inkomster (Dir. 2018:8), Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen (Dir. 2016:40), En trygg sjukförsäkring med människan i centrum (Dir. 2018:26), Nationell samordnare för en välfungerande sjukskrivningsprocess (Dir. 2018:27), En delegation mot överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (Dir. 2016:60), Ökad träffsäkerhet och minskad skuldsättning inom bostadsbidrag och underhållsstöd (Dir. 2018:97) samt En kommitté för ökad ekonomisk jämlikhet (Dir. 2018:74).

⁶⁰ En delegation mot överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (Dir. 2016:60), En trygg sjukförsäkring med människan i centrum (Dir. 2018:26), Finansiell samordning mellan hälso- och sjukvård och sjukförsäkring (Dir. 2017:44) samt Utredning om regeringens analys- och utvärderingsresurser (Dir. 2017:79).

⁶¹ Dir. 2018:97.

där syftet med översynen är att öka den fördelningsmässiga träffsäkerheten och minska skuldsättningen inom bostadsbidrag och underhållsstöd. Kommittédirektivet hänvisar till ISF:s rapport *Kontroller i handläggningen av bostadsbidrag*⁶² där ISF konstaterar att både bostadsbidragets konstruktion och Försäkringskassans hantering av förmånen bidrar till att många försäkrade blir återbetalningsskyldiga. ISF rekommenderar att förmånen reformeras.

*Delegationen för korrekta utbetalningar*⁶³ har använt flera av ISF:s rapporter som underlag för delegationens delrapporter och slutbetänkande. I rapporten *Profilering som urvalsmetod för riktade kontroller*⁶⁴ rekommenderar ISF regeringen att utreda hur riskbaserade kontroller kan genomföras på ett integritetssäkert sätt. Delegationen lämnade ett förslag i sitt slutbetänkande att de utbetalande myndigheterna får i uppdrag att ta fram förslag på uttryckligt lagstöd att behandla personuppgifter för kontrolländamål. Delegationen bedömde att ett sådant lagstöd behövs för att säkerställa att riskbaserade kontroller kan utvecklas och användas på ett effektivt och rättssäkert sätt.

I rapporten *Åtgärder för att begränsa fusk och felaktigheter i assistansersättningen*⁶⁵ konstaterar ISF att mot bakgrund av förmånens uppbyggnad och syfte saknas i allt väsentligt möjligheter för Försäkringskassan och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att ifrågasätta med vilken kvalitet personlig assistans utförs av assistansanordnarna. ISF rekommenderar regeringen att överväga att införa lagstöd som tillåter att IVO granskar med vilken kvalitet personlig assistans utförs. LSS-utredningen *Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen*⁶⁶ konstaterar att ISF pekar på en inbyggd målkonflikt i systemet. Utredningen kommer dock i sitt betänkande fram till att det inte finns några brister i regelverket för att säkerställa kvaliteten, utan eventuella brister inom området har snarast att göra med arbetssättet när det gäller beslut om och verkställighet av insatser.⁶⁷

I kommittédirektivet *En trygg sjukförsäkring med människan i centrum*⁶⁸ ges en särskild utredare i uppdrag att analysera delar av regelverket kring sjukförsäkringen och som en del utreda behovet av anpassningar av försäkringsskyddet för personer med timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar. Regeringen hänvisar i kommittédirektivet till att ISF i arbetsrapporten *Tidsbegränsade anställningar och sjukförsäkringen*⁶⁹ konstaterar att det vid prövningen av rätten till sjukpenning inte alltid är tydligt när tidsbegränsat anställda ska betraktas som anställda och när de ska betraktas som arbetslösa. ISF anser att rättsläget kan betecknas som oklart och menar att det finns anledning att undersöka frågan om skyddet i sjukförsäkringen vidare och se hur tillämpningen ser ut i praktiken.

⁶² ISF Rapport 2016:7.

⁶³ SOU 2019:59, *Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen*.

⁶⁴ ISF Rapport 2018:5.

⁶⁵ ISF Rapport 2018:4.

⁶⁶ SOU 2018:88, *Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen*.

⁶⁷ SOU 2018:88 s. 555.

⁶⁸ Dir 2018:26.

⁶⁹ ISF Arbetsrapport 2016:1.

Den 1 januari 2019 reformerades stödet till personer med funktionsnedsättning. Reformen innebär att två nya förmåner inom socialförsäkringen – omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning – ersätter förmånerna vårdbidrag och handikappersättning. Samtidigt införs också en möjlighet till förkortning av normalarbetstiden för föräldrar som har vårdbidrag i föräldraledighetslagen. I förarbetena hänvisar regeringen till att ISF i rapporten *Vårdbidrag och framtida inkomster*⁷⁰ uppmärksammar att sjuk-skrivningsnivån för föräldrar som har barn med vårdbidrag är högre än för andra föräldrar. Det är vanligare att kvinnor som har barn med vårdbidrag får sjuk- och aktivitetsersättning. Båda föräldrarna har dessutom igenomsnitt ett större uttag av tillfällig föräldrapenning om barnet har vårdbidrag.⁷¹ Regeringen anger vidare att både handikappersättningen och vårdbidraget har uppenbara brister i fråga om förutsägbarhet och transparens. Regeringen uppmärksammar att ISF i rapporten *Att tala samma språk*⁷² föreslår att struktur och språk enligt WHO:s ICF-CY⁷³ ska tillämpas vid Försäkringskassans handläggning av vårdbidragsärenden för att öka stringensen och transparensen, och därmed rättssäkerheten. Regeringen anger att den överväger att uppdraga åt Försäkringskassan att utveckla en sådan ordning.⁷⁴

ISF:s rapport *Från underhållsstöd till underhållsbidrag?*⁷⁵ nämns i ett skriftligt svar från socialförsäkringsministern till riksdagen. Socialförsäkringsministern konstaterar i sitt svar att ISF i sin rapport anser att fler borde kunna vara kvar i underhållsstödssystemet och att återkommande ärenden med särskilda skäl inte borde prövas på nytt var sjätte månad. ISF rekommenderar regeringen att utreda förutsättningarna för en lagändring så att rätten till underhållsstöd inte behöver prövas på nytt när det föreligger särskilda skäl och dessa sannolikt kvarstår. Socialförsäkringsministern uppger att regeringen följer rättsutvecklingen och bereder frågan.⁷⁶ Regeringen har i februari 2020 gett ett tilläggsdirektiv till Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd att utreda hur tillämpningen av de särskilda skälen inom underhållsstödet kan förtydligas och få ett vidare tillämpningsområde utifrån syftet med regleringen.⁷⁷

ISF har i rapporten *Ett förstärkt allmänt ombud för socialförsäkringen*⁷⁸ konstaterat att det allmänna ombudet inte bidragit till praxisbildningen i någon större utsträckning. ISF föreslår att det allmänna ombudet ska stärkas genom att få utökade möjligheter att överklaga domar. Regeringen gav under 2016 en utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag på hur det skulle kunna åstadkommas. Ett viktigt skäl som regeringen pekar på är att försöka motverka den bristande likformighet som ISF har bedömt att

⁷⁰ ISF Rapport 2013:18.

⁷¹ Prop. 2017/18:190 s. 101.

⁷² ISF Rapport 2013:12.

⁷³ ICF syftar till att jämföra olika individers funktioner och funktionshinder.

Klassifikationen erbjuder en gemensam terminologi samt ett standardiserat språk för att kunna koda och sortera information om hur individen fungerar i sin miljö (prop. 2017/18:190 s. 75-76). CY är klassificeringens barn- och ungdomsversion.

⁷⁴ Prop. 2017/18:190 s. 76.

⁷⁵ ISF Rapport 2019:7.

⁷⁶ Svar S2019/05148/SF på skriftlig fråga 2019/20:592 besvarad av Statsrådet Ardan Shekarabi (S).

⁷⁷ Dir. 2020:14.

⁷⁸ ISF Rapport 2012:11.

det finns i såväl Försäkringskassans som förvaltningsdomstolarnas bedömning av socialförsäkringsmål.^{79, 80} I betänkandet⁸¹ föreslår utredarna att allmänna ombudet ska ges möjlighet att föra talan om fastställelse, att ombudets uppdrag ska lagregleras, att kompetensområdet ska utvidgas och att informationsöverföringen till det allmänna ombudet ska förbättras.

Underlag för regeringens myndighetsstyrning

ISF:s rapporter ligger på olika sätt till grund för regeringens styrning av myndigheterna.

ISF:s rapport *Kravet på varaktighet vid arbetsskadelivränta*⁸² visar bland annat att Försäkringskassans utredning kan vara otillräcklig i ärenden där den försäkrade får avslag på ansökan om livränta på grund av att varaktighetskravet inte anses vara uppfyllt. Försäkringskassan fattar i en del fall beslut på bristfälligt eller ofullständigt underlag. Att ha läkarintyg för sjukpenning som enda underlag för att bedöma varaktigheten är ofta inte tillräckligt. I regleringsbrevet för 2018 fick Försäkringskassan i uppdrag av regeringen att utveckla ett läkarutlåtande som ska användas som underlag för bedömning av om en försäkrads arbetsförmåga är nedsatt för minst ett år till följd av ett olycksfall i arbetet eller annan skadlig inverkan i arbetet. Försäkringskassan har infört ett läkarutlåtande för arbetsskadelivränta under 2019. Det är tänkt att användas när de medicinska underlagen inte innehåller tillräckliga uppgifter för att Försäkringskassan ska kunna ta ställning till om de grundläggande villkoren för livränta är uppfyllda.

I rapporten *Samordningsförbundens organisering och verksamhet*⁸³ rekommenderar ISF regeringen att se över hur de statliga myndigheternas uppdrag att samverka är utformat. ISF:s slutsats är att samordningsförbundens legitimitet och effektivitet hotas om inte alla parter bidrar till samordningen på ett likvärdigt sätt, vilket ISF bedömer att de inte gör. I regleringsbrevet för 2020 har regeringens uppdrag till Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan fått ett tillägg, som innebär att myndigheterna ska bidra till att alla parter i samverkan tar ansvar för samordningsförbundens insatser.

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för utökad samverkan för att förbättra upptäckt av våld i nära relationer. Regeringen hänvisar till att ISF i rapporten *Social problematik och sjukskrivning - handläggning*⁸⁴ drar slutsatsen att få handläggare har använt Försäkringskassans metodstöd för att upptäcka våld och att fler behöver utbildas under 2018 – 2019.⁸⁵ De fyra myndigheterna har därefter tagit fram en gemen-

⁷⁹ ISF, *Socialförsäkringsmål i förvaltningsdomstolarna*. Rapport 2014:18.

⁸⁰ Dir. 2016:104 *Stärkt rättssäkerhet och effektiv handläggning i ärenden och mål om socialförsäkring*.

⁸¹ SOU 2018:5, *Vissa processuella frågor på socialförsäkringsområdet*.

⁸² ISF Rapport 2015:14.

⁸³ ISF Rapport 2019:1.

⁸⁴ ISF Rapport 2018:8.

⁸⁵ Regeringens beslut 2018-06-14, S2018/03696/JÄM.

sam handlingsplan som beslutades i maj 2019. Uppdraget gäller perioden 2019 – 2021.⁸⁶

8.2 Effekter på myndigheternas styrning och handläggning

ISF:s rapporter innehåller ofta rekommendationer som riktar sig till de myndigheter som verkar inom socialförsäkringsområdet och som syftar till att de ska kunna utveckla sin verksamhet. I de svar som Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten lämnar på rapporterna redovisar myndigheterna ofta vilka åtgärder de har genomfört eller planerar att genomföra inom de granskade områdena. Nedan redovisas ett urval av effekter av ISF:s verksamhet på styrning och handläggning inom socialförsäkringsområdet.

Enligt Försäkringskassan har de i mars 2019 antagit en åtgärdsplan, som är satt att pågå till och med 2021, med anledning av ISF:s iakttagelser i de båda rapporterna kring samordningsförbundens verksamhet.⁸⁷ Enligt planen ska fler personliga handläggare ha kunskap om lokala insatser som finansieras genom samordningsförbund, fler personer med ersättning från Försäkringskassan ska hänvisas till relevanta individinsatser, fler initiativ ska tas till att fler samordnande insatser startar inom ramen för samordningsförbund och Försäkringskassan ska medverka med personal där kompetens inom myndighetens uppdrag behövs. Försäkringskassan uppger att det pågår aktiviteter i enlighet med åtgärdsplanen. Det har exempelvis genomförts ledningsinformation till samtliga berörda chefer som arbetar med samordningsförbundsfrågan under året.

I rapporten *Från underhållsstöd till underhållsbidrag?*⁸⁸ har ISF rekommenderat Försäkringskassan att se över tillämpningen av bestämmelsen om särskilda skäl och handläggarnas förutsättningar för att göra bedömningen när det förekommer konflikter och samarbetssvårigheter mellan föräldrarna. ISF rekommenderar att de ärenden som rör återkommande ansökningar efter en tidigare indragning av underhållsstödet prioriteras samt att Försäkringskassan harmoniserar kommuniseringsbrev för särskilda-skäl ärenden så att föräldrar i samma situation får samma sorts information. Försäkringskassan har gjort en genomsyn av förarbeten och rättspraxis, granskat ett antal ärendeakter samt eftersökt inspel från handläggare och omprövare i syfte att kartlägga tillämpningen av bestämmelsen om särskilda skäl. Genomsynen visar att det är få föräldrar som begär en omprövning av sitt beslut. Därför bedöms domstolspraxis inte vara en framkomlig väg att skapa vägledning för bedömningarna av särskilda skäl. Försäkringskassan har istället fokuserat på att utveckla myndighetens styrande dokument och en revidering av vägledningen för underhållsstöd. Det pågår också ett förbättringsarbete avseende brevmallarna som används vid kommunikering och handläggning för särskilda-skäl ärenden.

⁸⁶ Socialstyrelsen, *Plan för utökad samverkan för förbättrad upptäckt av våld i nära relationer*, 2019-5-24.

⁸⁷ *Samordningsförbundens organisering och verksamhet*, ISF Rapport 2019:1 och *Gör samordningsförbund någon skillnad?*, ISF Rapport 2019:4.

⁸⁸ ISF Rapport 2019:7.

Rapporten *Kontroller i handläggningen av bostadsbidrag*⁸⁹ visar att ett centralt problem är att en tredjedel av de som får bostadsbidrag blir skyldiga att betala tillbaka pengar efter en slutavstämning. ISF bedömer att det går att göra vissa förändringar inom handläggningen som skulle kunna minska antalet återkrav. Men för att åstadkomma en mer genomgripande förbättring behöver regeringen överväga att reformera förmånen. ISF bedömer att det finns anledning att överväga om beslut om slutligt bostadsbidrag ska baseras på den faktiska inkomsten respektive månad, i stället för som idag på den genomsnittliga inkomsten under hela året. Försäkringskassan har under 2018 förslagit ett moderniserat bostadsbidrag⁹⁰ som bland annat innebär att bostadsbidraget ska beräknas efter de månatligen deklarerade inkomster som arbetsgivaren skickar in till Skatteverket.

En slutsats i rapporten *Hel sjukersättning från 19 års ålder*⁹¹ är att Försäkringskassan i högre utsträckning borde informera unga om möjligheten att ansöka om sjukersättning istället för aktivitetsersättning. ISF rekommenderar Försäkringskassan att se över vilken information om förutsättningarna för beslutet, som lämnas i beslut om sjukersättning för unga personer, så att informationen stämmer överens med lagstiftningen. Försäkringskassan har förtydligat informationen på sin webbplats och de har sett över i vilka sammanhang det är viktigt att informera om möjligheten att ansöka om sjukersättning från 19 års ålder. Försäkringskassan har uppgett att rapporten är den av ISF:s rapporter under 2019 som kan komma att påverka bedömningen av kvaliteten i handläggningen av sjukersättning mest.⁹²

I rapporten *Steglös avräkning*⁹³ rekommenderar ISF Försäkringskassan att överväga att arbeta mer aktivt med att informera gruppen som omfattas av steglös avräkning om möjligheten att arbeta utan att det påverkar deras rätt till sjukersättning. Försäkringskassan har sett över, förtydligat och lagt till information på sin webbplats. De har också gjort ett riktat brevutskick i maj 2019 till personer som har partiell sjukersättning, omfattas av reglerna för steglös avräkning och har inkomst från arbete för att informera dem om möjligheten att arbeta med steglös avräkning. ISF rekommenderar också att utreda möjligheten att använda sig av månadsuppgifter i handläggning av ärenden om steglös avräkning samt att undersöka möjligheten att utveckla ett beräkningsstöd, för de personer som vill använda steglös avräkning för att visa vad konsekvenserna på sjukersättningen blir av ökande arbetsinkomster. Försäkringskassan ska utreda förutsättningarna för en lagändring för att kunna använda månadsuppgifter vid handläggningen inklusive omfattning och kostnad för nödvändig it-utveckling. De ska också utreda vilken it-utveckling som krävs för ett beräkningsstöd samt

⁸⁹ ISF Rapport 2016:7.

⁹⁰ Försäkringskassan, Skrivelse till regeringen, *Ett moderniserat bostadsbidrag*, dnr 053107-2017.

⁹¹ ISF Rapport 2019:9.

⁹² Försäkringskassan, *Samlad uppföljning årsresultat t.o.m. augusti 2019* s. 5.

⁹³ ISF Rapport 2018:11.

utreda om tydliga räkneexempel är ett bättre och mer kostnadseffektivt alternativ.⁹⁴

I rapporten *Åtgärder för att begränsa fusk och felaktigheter i assistansersättningen*⁹⁵ visar ISF:s granskning att Försäkringskassan inte på ett adekvat och heltäckande sätt kan följa upp vilka eller hur stora effekter som lagändringarna gällande assistansersättning har gett upphov till. Det beror till stor del beror på att de har mycket begränsade möjligheter att i sina nuvarande it-system följa upp de åtgärder som genomförts. ISF konstaterar att Försäkringskassan har påbörjat utvecklingen av ett nytt it-system som ska stödja handläggningen av assistansersättning och möjliggöra en helt automatiserad utbetalning. Försäkringskassan har under 2018 och 2019 bedrivit arbete för en ökad automatisering inom assistansersättningen med fokus på att minska felaktiga utbetalningar. De har också avslutat projektet med it-systemet. Försäkringskassans åtgärder på det här området är inte beroende av ISF:s rapport, men ISF uppmärksammade problemen i sin granskning.

ISF konstaterar i rapporten *Profilering som urvals metod för riktade kontroller*⁹⁶ att Försäkringskassans riskbaserade kontroller är betydligt mer träffsäkra i jämförelse med övriga kontrollalternativ, men att korrigeringar kan behövas för att öka kontrollernas effektivitet och för att garantera att metoderna ger likabehandling. ISF rekommenderar Försäkringskassan att ta fram en policy om att riskbaserade urvalsprofiler ska genomgå en certifiering eller någon form av oberoende etisk prövning. Baserat på ISF:s rekommendation har Försäkringskassan utvecklat sina rättsliga bedömningsrutiner kopplat till diskriminering och de har utvecklat en rutin där de tillsammans med rättsavdelningen kontinuerligt bedömer utfallen för sina riskbaserade kontroller, som är baserade på så kallad maskininlärning, avseende eventuell indirekt diskriminering.

Rapporten *Försäkringskassan som part i förvaltningsdomstol*⁹⁷ visar att Försäkringskassans processföring i stora delar fungerar bra, men att det finns skillnader i synen på processförarens roll och uppdrag som får genomslag i hur processförarna agerar i domstolsprocessen. Försäkringskassan behöver förtydliga styrningen inom de områden där det finns skilda synsätt och åsikter om vad processförarens uppdrag innebär. Rättsavdelningen hos Försäkringskassan har påbörjat ett arbete som ska leda till förbättrad intern styrning av processföringen genom att förtydliga uppdraget och definiera vad de anser är god processföring. De planerade åtgärderna kommer att påbörjas under 2020 och Försäkringskassan anser att ISF:s rapport har gett bra underlag och inspel i det arbetet.

Rapporten *Förändrad styrning av och i Försäkringskassan*⁹⁸ visar att fokusändringarna i regeringens styrning av Försäkringskassan avspeglas i myndighetens interna styrning. När förtroende stod i fokus ägnade handläggarna mer tid åt att samordna försäkringen och delta i möten med andra

⁹⁴ Försäkringskassan, *Åtgärdsplan avseende ISF:s rapport 2018:11*, dnr 019587-2017.

⁹⁵ ISF Rapport 2018:4.

⁹⁶ ISF Rapport 2018:5.

⁹⁷ ISF Rapport 2019:8.

⁹⁸ ISF Rapport 2018:16.

aktörer. När rättssäkerhet står i fokus ägnar handläggarna mer tid åt att utreda rätten till ersättning utifrån medicinska underlag. ISF menar att när tillämpningen på detta vis varierar över tid, utan att några betydelsefulla regeländringar har genomförts för sjukförsäkringen, kan det äventyra rättssäkerheten över tid. Dessutom kan tilltron till socialförsäkringssystemet påverkas. En förutsättning för att tillämpa en lag med ett relativt stort bedömningsutrymme är att myndigheten har handläggare som kan översätta lagens intentioner till beslut. Försäkringskassan behöver jobba med att stärka den professionella handläggarkompetensen och det är viktigt att få bukt med personalomsättningen på den lokala nivån. De behöver också tillsammans med externa aktörer göra det tydligare hur samarbetet ska se ut och vem som har ansvar för vad i sjukskrivningsprocessen. Försäkringskassan uppger att de frågor avseende kompetens och personalomsättning som ISF lyfter fram i rapporten har varit och är föremål för omfattande aktivitet i hela myndigheten. Försäkringskassan har infört en kvalitetssäkring för samtliga beslut som fattas gentemot bedömningsgrunden normalt förekommande arbete och genomfört likaseminarier med typfall för att åstadkomma en mer enhetlig tillämpning. De har utvecklat och reviderat processen för rehabiliteringsersättning från grunden, påbörjat en översyn och förtydligat inriktningen på försäkringsmedicinska konsultationer samt utvecklat metodstöd för hur DFA-kedjan och det försäkringsmedicinska beslutstödet ska användas. Arbetet med att stärka den interna styrningen har fortsatt genom att dels integrera samordningsuppdraget i den interna styrningen, dels göra en översyn av yrkesrollen för personlig handläggare som ändrats till försäkringsutredare. Försäkringskassan har också arbetat med att utveckla utbudet av nationella lärarledda utbildningar för försäkringsutredarna inom sjukförsäkringen.

Samma rapport visar också att fokusändringen i styrningen mot rättssäkerhet och ett sjukpenningtal på 9,0 dagar också har ändrat fokus i handläggningen. ISF konstaterar att handläggarna lägger mer tid på att utreda rätten till ersättning än tidigare och de har mindre tid för att genomföra samordningsaktiviteter. Handläggarna utreder i dag rätten till ersättning genom att hämta uppgifter via telefon från den försäkrade och de externa aktörerna, var och en för sig. Tidigare handlade arbetet om bemötande och samordning, då de oftare hämtade information genom fysiska möten med den försäkrade och de externa aktörerna. Försäkringskassan har förtydligat delar i processen sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning. Exempelvis ska myndigheten styra processen tydligare mot personliga möten och gemensamma kartläggningar i de ärenden där det behövs. Processen ska därmed ge ett bättre stöd för handläggning av ärenden där personer inte kan komma tillbaka i arbete inom ramen för rehabiliteringskedjan.⁹⁹

I rapporten *Svårt att kombinera kvalitetsutveckling och resultatuppföljning*¹⁰⁰ rekommenderar ISF att Försäkringskassan tar ställning till vilket syfte kvalitetsutvecklingsmodellen ska ha. ISF menar att det är svårt att kombinera kvalitetsutveckling och resultatuppföljning i samma modell. Försäkringskassan delar inte ISF:s uppfattning att modellen inte kan

⁹⁹ Försäkringskassan, *Ny version av processen Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning*, 2009:07, IM 2019:038, s. 2.

¹⁰⁰ ISF Rapport 2018:1.

användas för både kvalitetsutveckling och resultatuppföljning. Försäkringskassan anser att de kan hantera den risk som ISF ser genom en genomtänkt styrning och ledning, där det kan finnas anledning att se över den interna målsättningen för rättslig kvalitet.¹⁰¹ I Försäkringskassans verksamhetsplan för 2020 uppger de att den interna målsättningen för inriktningen den rättsliga kvaliteten är att den rättsliga kvaliteten i handläggningen ska förbättras och stödet till individen förstärkas. Andelen felaktiga utbetalningar ska minska. Myndighetens förmåga att identifiera behov och samordna ändamålsenliga insatser för individer med förmåner inom sjukförsäkringen ska vidareutvecklas. Försäkringskassan ska också fortsätta att öka sina ambitioner i arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.¹⁰²

Rapporten *Social problematik och sjukskrivning - handläggning*¹⁰³ visar att Försäkringskassan måste öka medvetenheten om och identifiera social problematik i sjukskrivningsärenden och ge ökat stöd till handläggarna om hur dessa delar ska hanteras. För att uppnå målet med att motverka mäns våld mot kvinnor rekommenderar ISF Försäkringskassan att förtydliga hur bestämmelsen om att bortse från sociala förhållanden ska tillämpas. De bör också öka sitt stöd till handläggarna när det gäller om, hur och när dessa förhållanden ska utredas. ISF rekommenderar Försäkringskassans ledning att prioritera arbetet med att bidra till att motverka mäns våld mot kvinnor, så att detta arbete genomsyrar verksamheten även på handläggningsnivå och att det finns med i de konsekvensanalyser som genomförs i samband med verksamhetsförändringar. Försäkringskassan har under 2018 och 2019 bedrivit ett intensifierat arbete för att motverka mäns våld mot kvinnor. Rättsavdelningen har rekryterat fem personer internt som ska jobba med regeringsuppdraget att upptäcka våld i nära relationer. Det är en tillfällig förstärkning för att skapa bättre förutsättningar på Försäkringskassans avdelningar att uppfylla målen i regeringsuppdragen. Försäkringskassan har förtydligat sitt metodstöd inom sjukförsäkringen till handläggare för att motverka mäns våld mot kvinnor.¹⁰⁴ De har också följt upp sitt arbete med att motverka mäns våld mot kvinnor genom två enkätundersökningar under 2018¹⁰⁵ samt en intervjustudie om jämställdhetsintegrering inom sjukförsäkringen¹⁰⁶.

I rapporten, *Vård utomlands*¹⁰⁷ har ISF flera rekommendationer till Försäkringskassan om hanteringen av kostnader för vårdförmåner inom EU/EES och Schweiz. Myndigheten bör arbeta för att utveckla uppföljningen när det gäller kostnader för vård utomlands och att säkerställa, att i så hög utsträckning som möjligt, se till att utredningen av försäkringstillhörighet görs inom rimlig tid. Försäkringskassan har haft ett förbättringsområde

¹⁰¹ Försäkringskassan, *Svar på ISF-rapport (2018:1) Svårt att kombinera kvalitetsutveckling och resultatuppföljning*, dnr 019451-2017.

¹⁰² Försäkringskassan, *Verksamhetsplan*, dnr 015521-2019, 2020-01-17, s. 4.

¹⁰³ ISF Rapport 2018:8.

¹⁰⁴ Försäkringskassan, *Metodstöd för att motverka mäns våld mot kvinnor*, dnr 008084-2018.

¹⁰⁵ Försäkringskassan, *Undersökning om hot och våld 2018*, Kantar Sifo och Försäkringskassans arbete med jämställdhetsintegrering och att motverka mäns våld mot kvinnor, dnr 007558.

¹⁰⁶ Försäkringskassan, *Jämställdhetsintegrering inom Försäkringskassan*, projektnummer 17166.

¹⁰⁷ ISF Rapport 2019:3.

under lång tid för att utveckla uppföljningen av kostnader för vård utomlands och arbetar med ett utvecklingsprojekt vars huvudsyfte är att leverera kvalitetssäkrad statistik inom internationell vård. Försäkringskassans huvudsakliga åtgärder för att förbättra handläggningstiderna på försäkringstillhörighet är att myndigheten stärker upp med ytterligare utredningsresurser. De har också haft stora övertidsinsatser under 2018 och 2019. Inledande kontakter har tagits med Sveriges Kommuner och regioner för att påbörja ett närmare samarbete gällande ärenden om internationell vård.¹⁰⁸

8.3 Effekter på rättsutvecklingen

I granskningar som fokuserar på rättssäkerhet förekommer det att ISF identifierar områden där det finns olösta rättsfrågor. Rapporterna kan därför användas som underlag av domstolar, myndigheter och enskilda.

ISF:s rapporter är en av de informationskällor som det allmänna ombudet använder sig av för att identifiera frågor att driva i domstol.¹⁰⁹ Under 2018 och 2019 har det allmänna ombudet hänvisat till flera av ISF:s rapporter i sina överklaganden. I ett överklagat beslut om livränta som avgjordes 2018 av förvaltningsrätten hänvisades till rapporten *Kravet på varaktighet vid arbetsskadelivränta*.¹¹⁰ Frågan i målet var hur mycket Försäkringskassan bör utreda för att kunna bedöma om den försäkrade har en inkomstförlust om minst en femtondel, i en situation där den försäkrade inte kommer kunna återgå i det ursprungliga arbetet, samtidigt som medicinsk rehabilitering pågår. I ett överklagande till kammarrätten 2018 har allmänna ombudet hänvisat till rapporten *Arbetsresor i stället för sjukpenning*.¹¹¹ Frågan i det målet är om det är en förutsättning att arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel i arbetet för att den försäkrade ska kunna beviljas ersättning för arbetsresor. Under 2019 har allmänna ombudet överklagat två domar som handlar om beräkningsmodellens tillämpning i de fall den försäkrade arbetar del av ett kalenderår och ombudet har använt rapporten *Steglös avräkning*¹¹² som underlag. Allmänna ombudet har drivit mål om att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten inte återkräver felaktiga utbetalningar som är under 2 000 kronor. ISF uppmärksammade detta förhållande i rapporten *Återkravshandläggning på Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten*.¹¹³

¹⁰⁸ Försäkringskassan, *Svar på ISF-rapport (2019:3) Vård utomlands*, dnr 004996-2018 samt e-post från Försäkringskassan den 27 januari 2020.

¹⁰⁹ Beskrivningen i detta avsnitt baseras på information från Allmänna ombudet för socialförsäkringen.

¹¹⁰ ISF Rapport 2015:14.

¹¹¹ ISF Rapport 2017:17.

¹¹² ISF Rapport 2018:11.

¹¹³ ISF Rapport 2014:3.

8.4 Spridning av ISF:s rapporter i övrigt

Det förekommer att ISF:s rapporter används som underlag i andra myndigheters utredande eller granskande arbete. Riksrevisionen har refererat till tolv rapporter i sammanlagt fem granskningsrapporter under 2018 och till tio rapporter i sammanlagt två granskningsrapporter under 2019. Statskontoret har under 2018 publicerat en rapport som innehåller referenser till två olika ISF-rapporter och IFAU har under 2018 publicerat fyra rapporter som innehåller referenser till fyra olika ISF-rapporter.

En del av effekterna av ISF:s arbete uppkommer indirekt genom att resultaten sprids via massmedier och den diskussion som följer på detta. ISF följer massmediernas rapportering om ISF:s rapporter via ett medieanalysföretag. De registrerar när ISF nämns i dagspressen, i notiser på etermedieföretagens webbsidor, i tidskrifter och i pressmeddelanden. Totalt registrerades 547 tillfällen när ISF nämndes under 2018 och 227 tillfällen under 2019.¹¹⁴

ISF följer även flödet i sociala medier med hjälp av ett verktyg för omvärldsbevakning. Totalt har ISF:s rapporter resulterat i 171 delningar eller kommentarer i medier som till exempel Facebook, Twitter och YouTube under 2018 och 56 delningar eller kommentarer under 2019.¹¹⁵

¹¹⁴ Totalt registrerades 222 omnämningen under 2017.

¹¹⁵ Totalt 127 delningar eller kommentarer under 2017.

9 Kompetensförsörjning

Nedan beskrivs de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att ISF har tillräcklig kompetens för att genomföra sitt uppdrag. ISF:s bedömning är att de aktiviteter som vidtagits sammantaget har bidragit till kvaliteten i verksamheten givet den omlokaliseringssituation som myndigheten har befunnit sig i. Vår bedömning är också att aktiviteterna har skapat goda förutsättningar för en hög kvalitet i verksamheten på lång sikt. Sist i kapitlet beskrivs myndighetens övriga interna arbete.

9.1 Medarbetare

Vid slutet av året hade myndigheten 44 anställda och av dem var sex personer (14 procent) tjänstlediga för annan tidsbegränsad anställning eller utredning i staten. Antalet tjänstlediga har minskat med 16 personer jämfört med samma tidpunkt föregående år. Under året uppgick medeltalet anställda till 44 personer och antalet årsarbetskrafter till 41. Medeltalet anställda har minskat med 6 procent jämfört med föregående år och antalet årsarbetskrafter har minskat med 2 procent.

Medarbetarna i kärnverksamheten har mycket hög kompetens inom socialförsäkringsområdet och utbildningsbakgrund inom bland annat epidemiologi, företagsekonomi, juridik, medicin, nationalekonomi, statistik, statsvetenskap och sociologi. Drygt en tredjedel av personalen är forskarutbildade, vilket är samma andel som ISF hade i Stockholm innan omlokaliseringen.

Andelen kvinnor uppgår totalt till 59 procent och är högre bland utredare och administrativ stödpersonal, men jämn bland chefer. Andelen kvinnor är lägre jämfört både med 2018 då den uppgick till 69 procent och med 2017 då andelen kvinnor var 68 procent. Det innebär att ISF för första gången sedan myndighetens start 2009 har en könsfördelning som är jämn.¹¹⁶

¹¹⁶ Enligt Diskrimineringsombudsmannens förtydligande av diskrimineringslagen som definierar att en jämn könsfördelning omfattar intervallet 60/40, även Jämställdhetsmyndigheten använder den definitionen.

Tabell 18 Könsfördelning per personalkategori per den 31 december

Kompetens	Kvinnor	Män	Totalt
<i>År 2019</i>			
Utredare	18	12	30
Administrativt stöd	5	2	7
Chefer	3	4	7
<i>Summa</i>	<i>26</i>	<i>18</i>	<i>44</i>
<i>År 2018</i>			
Utredare	33	13	46 (18)
Administrativt stöd	6	3	9 (2)
Chefer	4	3	7 (2)
<i>Summa</i>	<i>43</i>	<i>19</i>	<i>62</i>
<i>(varav tjänstlediga)</i>	<i>(16)</i>	<i>(6)</i>	<i>(22)</i>
<i>År 2017</i>			
Utredare	31	13	44
Administrativt stöd	6	2	8
Chefer	3	4	7
<i>Summa</i>	<i>40</i>	<i>19</i>	<i>59</i>

Tjänstlediga ingår i redovisningen. Under 2018 var andelen tjänstlediga väldigt hög till följd av omlokaliseringen. De anges inom parentes.

Åldersspridningen är fortsatt god i åldersintervallet 30 – 49 år. Däremot har myndigheten få anställda som är yngre än 30 år eller äldre än 60 år. Medelåldern var 45,3 år, vilket är en liten minskning jämfört med både 2018 då medelåldern var 45,7 år och med 2017 då medelåldern var 46 år.

Tabell 19 Ålders- och könsfördelning per den 31 december

Åldergrupp/År	År 2019		År 2018		År 2017	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Upp till 29 år	2	0	3	0	1	0
30–49 år	14	9	26	11	26	14
50 år och äldre	10	9	14	8	13	5
<i>Totalt</i>	<i>26</i>	<i>18</i>	<i>43</i>	<i>19</i>	<i>40</i>	<i>19</i>
<i>(varav tjänstlediga)</i>			<i>(15)</i>	<i>(7)</i>		

Tjänstlediga ingår i redovisningen. Under 2018 var andelen tjänstlediga väldigt hög till följd av omlokaliseringen. De anges inom parentes.

ISF skulle gärna se en något jämnare åldersspridning och könsfördelning men bedömer att personalsammansättningen avseende åldersbalans och könsfördelning har varit tillfredsställande med utgångspunkt från verksamhetens behov av kompetens. ISF:s har behov av senior utredarkompetens med lång erfarenhet vilket gör att kompetensen finns i de högre åldersgrupperna, samtidigt vill vi gärna ha en spridning i ålder, vilket kan bli motstående intressen som behöver vägas mot varandra.

9.2 Bemanning

Under det gångna året har ISF förlorat många medarbetare. Så många som 20 personer har lämnat sin anställning vid ISF och ytterligare sex var tjänstlediga vid årets slut. Av dem som har slutat och är tjänstlediga är en majoritet utredare men även personer i stödverksamheten har slutat. Två personer har gått i pension under året. ISF har sagt upp två personer under hösten på grund av arbetsbrist i Stockholm som en konsekvens av omlokaliseringen.

Årets första rekryteringsomgång inleddes i februari och mars. Rekryteringarna resulterade i att två chefer har rekryterats, en administrativ chef som började i augusti och en chefsjurist som började i september. Även tre funktioner rekryterades till verksamhetsstödet; HR-ansvarig, kommunikationsansvarig och registrator. En andra rekryteringsomgång inleddes i september och har resulterat i fyra utredare, en controller och en administratör som alla börjar under första kvartalet 2020. Båda rekryteringsomgångarna har sammantaget resulterat i en för närvarande god sammansättning av olika kompetenser. Men för att klara omlokaliseringen har ISF varit beroende av konsulttjänster och tidsbegränsade anställningar, främst inom verksamhetsstödet men också i pågående projekt, både före och efter omlokaliseringen.

Rekrytering av nya medarbetare kommer att fortsätta och genomföras successivt under både 2020 och 2021 för att anpassas till de ekonomiska resurserna och den rådande arbetsbelastningen för cheferna. Bemanningen bygger på en kontinuerlig analys av sammansättningen av kompetens i förhållande till personalrörligheten och verksamhetens behov.

Personalomsättningen uppgick till 45 procent¹¹⁷, vilket är en fortsatt ökning från 2018 då den var 32 procent. Som en konsekvens av omlokaliseringen är personalomsättningen väldigt hög jämfört med den genomsnittliga personalomsättningen för statsförvaltningen som var 12,6 procent under perioden september 2017 – september 2018. Den höga personalomsättningen har orsakat negativa konsekvenser för verksamheten i form av ökad arbetsbelastning och oro för personalens välmående. En beskrivning av konsekvenserna finns i kapitel 3.6 Omlokalisera verksamheten från Stockholm till Göteborg.

¹¹⁷ Personalomsättningen är beräknad genom att dividera antalet som slutat med medeltalet anställda.

Den kompetens som ISF:s utredare har är efterfrågad av andra myndigheter som arbetar med analys och utredning inom socialförsäkringsområdet och närliggande områden, vilket har underlättat för medarbetare att hitta nytt arbete.

ISF har tagit emot två praktikanter inom ramen för deras universitetsutbildning under hösten. Praktikanterna har under handledning deltagit i den ordinarie verksamheten. Däremot har vi inte haft möjlighet att erbjuda praktikplatser och moderna beredskapsjobb enligt uppdrag från regeringen på grund av den höga arbetsbelastningen under omlokaliseringen.

9.3 Kompetensutveckling

I en kunskapsorganisation är kontinuerligt lärande, utveckling och kompetensöverföring en förutsättning för att klara uppdraget. ISF:s unika sammansättning av kompetens och medarbetarnas engagemang är avgörande för vilka granskningar myndigheten kan genomföra. Den viktigaste kompetensutvecklingen sker i det dagliga arbetet där medarbetare med olika utbildningsbakgrund och kunskap arbetar tillsammans.

Introduktionsutbildning

Under våren genomfördes en introduktionsutbildning för nyanställda. Introduktionsprogrammet bestod av en grundintroduktion med fyra stycken tvådagarsblock och ett antal fördjupningsutbildningar. Blocken handlade om ISF:s uppdrag och roll, om socialförsäkringen, projektarbete, metodfrågor och de administrativa stödfunktionerna. Utöver det genomfördes studiebesök bland annat på Socialdepartementet, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

En fördjupning bestod av en projektutbildning, under sammanlagt fyra dagar, som var anpassad till ISF:s projektprocess och unika behov av tvärdisciplinärt projektarbete. En annan fördjupning var en två dagar lång utbildning i retorik och presentationsteknik. Den var anpassad till våra behov av att kommunicera resultaten i verksamheten och innehöll bland annat ett pass i hur man ska tänka när man förbereder en Powerpointpresentation.

Under hösten har ISF återgått till individuella introduktionsprogram liknande det som vi hade innan omlokiseringsbeslutet eftersom det är färre personer som börjar samtidigt. Vissa fördjupningar kommer att genomföras när antalet nya medarbetare är tillräckligt stort.

Omvärldsbevakning

Även olika former av omvärldsbevakande aktiviteter är centrala i det dagliga arbetet och en viktig källa till kompetensutveckling. För att ytterligare uppmuntra till sådan utveckling har seminarier för hela personalen hållits i aktuella frågor. Vid myndigheten finns en grupp medarbetare som föreslår föreläsare och samordnar seminarieverksamheten. Bland föreläsarna finns myndighetens egna medarbetare, forskare samt personer från regeringskansliet, Riksrevisionen och Försäkringskassan. Seminarierna har

handlat om LSS-utredningen och funktionshinderförmånerna, Förvaltningspolitikens områden styrning, ledning, organisation och utveckling av förvaltningen och regeringskansliets roll i det arbetet, Sjukpenning i förebyggande syfte, Försäkringskassans rättsliga förutsättningar för samverkan, Förändringar i Försäkringskassans rättsliga tolkningsutrymme inom personlig assistans, Temat barnrätt, föräldraskap och personlig assistans liksom jämställdhetsintegrering och enkätverktyget Webropol. Vi har också genomfört utbyttseminarium med Avdelningen för samhällsmedicin och folkhälsa, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet.

Medarbetarsamtal

Under hösten genomfördes en översyn av tidigare underlag för medarbetarsamtal. Det nya underlaget för medarbetarsamtal har en tydligare struktur och koppling till vårt uppdrag och de olika perspektiven i samtalet; verksamhets-, chefs- och medarbetarperspektivet. Det finns en möjlighet att skapa en individuell utvecklingsplan med identifierade behov av kompetensutvecklingsaktiviteter som chef och medarbetare kan följa upp kontinuerligt under det kommande året. Medarbetarsamtalen har genomförts i slutet av året.

9.4 Arbetsmiljö och hälsa

ISF arbetar aktivt och systematiskt med att främja en god och hållbar hälsa och att förebygga ohälsa och skador i arbetet. Arbetsmiljön följs upp vid enhetsmöten, i medarbetarsamtal, avgångssamtal, och skyddsronder i arbetsmiljögruppen¹¹⁸. I arbetsmiljögruppen diskuteras och hanteras arbetsmiljöfrågor som är relevanta för myndigheten att arbeta med.

Under våren genomförde vi anpassade avgångssamtal för de medarbetare som slutat för få en möjlighet att fånga upp synpunkter för ISF:s fortsatta verksamhet i Göteborg som sedan föredrogs och diskuterades i ledningsgruppen.

Arbetsmiljömöten

Under hösten sattes en struktur för arbetsmiljömöten med möten en gång i månaden för att skapa goda förutsättningar för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Även Saco-representanterna har bjudits in vid tillfällen där parterna sett att behov fanns, då arbetsmiljölagen bjuder in till detta även när ett samverkansavtal saknas. Arbetet har handlat om att följa upp den riskbedömning som genomfördes i anslutning till omlokaliseringen, genomföra en skydds rond och arbeta med tillhörande uppföljning liksom förbättringsförslag rörande arbetsmiljön med tillhörande aktiviteter. Arbetsmiljöombuden har också bidragit med synpunkter på utvecklingsarbete som nya underlag till medarbetarsamtal och det löpande arbetet med myndighetens kultur.

¹¹⁸ Arbetsmiljögruppen består av två arbetsmiljöombud, administrativa chefen och HR-ansvarig.

Hälsofrämjande aktiviteter

Under hösten har en ergonomiutbildning genomförts för alla anställda som följdes av en individuell ergonomigenomgång av den egna arbetsplatsen för de medarbetare som önskade.

ISF subventionerar individuell friskvård samt erbjuder frukt och influensa-vaccination.

En viktig milstolpe för att möjliggöra ett avslut var den avslutningsfest som alla medarbetare som någon gång varit anställd vid myndigheten bjöds in till i juni lagom när ISF firade 10 år. En lika viktig milstolpe för att markera framtiden och nystarten var invigningen i augusti.

För att främja gemenskap, vilket är en viktig del i arbetsmiljön, utgjorde samtliga nyanställda för året en planeringsgrupp för årets julfest. Julfestens fokus var att i team lösa uppgifter och utmaningar tillsammans och att lära känna varandra ytterligare, såväl nyanställda medarbetare som medarbetare som arbetat längre på ISF.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 1,9 procent. Detta är en marginell minskning från föregående år. ISF har en låg sjukfrånvaro i förhållande till genomsnittet för statsförvaltningen som var 3,8 procent 2018.

Tabell 20 Sjukfrånvaro åren 2017–2019

Sjukfrånvaro (%)	2019	2018	2017
Totalt	1,9	2,0	2,7
Andel 60 dagar eller mer*			
Kvinnor	2,2	2,4	3,4
Män	1,5	1,5	1,4
Upp till 29 år*			
30–49 år	3,5	2,8	3,5
50 år och äldre	0,3	1,0	1,3

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

* ISF har gjort följande undantag från förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag. Enligt 7 kap. 3§ förordningen ska myndigheten lämna uppgifter om sjukfrånvaro för grupper om inte antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ. Därför lämnas inte sjukfrånvaro för grupperna Andel 60 dagar eller mer och Upp till 29 år. De raderna saknar värden i tabellen.

De åtgärder ISF vidtar för att förebygga sjukfrånvaro vid myndigheten på individnivå är att cheferna fångar upp tidiga signaler för medarbetare som visar tecken på ohälsa och involverar företagshälsovården om det finns behov utifrån medarbetarens situation. I medarbetarsamtalen följs frågor om arbetsmiljö och arbetssituation upp. ISF planerar löpande för möjlighet till återhämtning efter arbetstoppar som lett till flextid. På övergripande nivå fångar ISF upp om det finns signaler som rör arbetssituation och arbetsmiljö under arbetsmiljömötena, samt under en särskild punkt under enhetsmötena.

9.5 Det interna arbetet i övrigt

Tillgång till data

För att ISF ska kunna fullgöra sitt uppdrag måste myndigheten kunna samla in och bearbeta data på individnivå. Merparten av den data som ISF behöver innehåller personuppgifter. Det är därför angeläget att en särskild registerlag om personuppgiftsbehandling vid myndigheten tas fram.

Under 2017 lämnade Socialdataskyddsutredningen ett förslag på hur det förslag till registerlag för ISF, som lämnades i betänkandet *Inbyggd integritet inom Inspektionen för socialförsäkringen*¹¹⁹, ska anpassas till dataskyddsförordningen.¹²⁰ Förslaget till registerlag bereds inom Regeringskansliet. ISF har fört en dialog med Regeringskansliet om att fortsätta beredningen av en registerlag i samarbete med ISF, men på grund av resursbrister hos Regeringskansliet har något sådant arbete ännu inte påbörjats.

ISF ansöker i dag om etisk prövning när myndigheten behöver behandla känsliga personuppgifter i forskningsprojekt. ISF kommer att ha ett behov av att ansöka om etisk prövning i vissa projekt även om en registerlag antas. Under 2018 gjorde ISF en framställan till regeringen om att ändra myndighetens instruktion så att det framgår att ISF har möjlighet att bedriva forskning.¹²¹ Regeringskansliet har påbörjat beredningen av frågan under 2019, men något beslut har inte tagits.

Under året har ISF ansökt om etisk prövning hos Etikprövningsmyndigheten för fyra projekt för att få möjlighet att behandla data som innehåller känsliga personuppgifter för forskningsändamål. Två av dessa ansökningar har godkänts och de andra två är ännu inte beslutade. Ytterligare en ansökan har godkänts under året och den avsåg en ansökan som gjordes under 2018. Etikprövningsmyndighetens generella handläggningstid har förlängts med två veckor jämfört med den tidigare Etikprövningsnämndens handläggningstid, vilket leder till längre ledtider i projekten. Etikprövningsmyndigheten har begärt kompletteringar i ett regeringsuppdrag, vilket också leder till längre ledtider i uppdraget, som riskerar att få förskjutas framåt i tid till följd av det. I avvaktan på en registerlag är ISF:s

¹¹⁹ SOU 2014:67.

¹²⁰ Dataskydd inom Socialdepartementets verksamhetsområde - en anpassning till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:66).

¹²¹ Dnr 2018-0056.

möjligheter att genomföra granskningar som kräver tillgång till känsliga personuppgifter, men som inte är att anse som forskning, begränsade.

ISF har upplevt långa ledtider i leveranser av data från Socialstyrelsen i några pågående projekt under året, där tiden från beställning till leverans kan ta 6 – 8 månader. Konsekvensen blir långa ledtider i de projekt som berörs.

Anpassning till dataskyddsförordningen

ISF har under året fortsatt arbetet med att anpassa verksamheten till de nya reglerna om dataskydd i dataskyddsförordningen.

ISF har sett över befintliga, och tagit fram nya, styrdokument som rör behandling av personuppgifter på myndigheten, exempelvis om personuppgiftsincidenter och information till registrerade. ISF har också genomfört en översiktlig riskanalys som ligger till grund för de konsekvensbedömningar om dataskydd som kommer genomföras under 2020.

Implementering av den nya projektprocessen

Under hösten 2018 arbetades en projektvägledning fram för det nya arbetssättet i projektprocessen och den har presenterats för medarbetarna i februari. Den har också anpassats för vårt intranät under året och stödjande mallar och checklistor för arbetet har tagits fram. Omstarten i Göteborg innebär att implementering av den nya processen behöver genomföras på nytt, så att alla nya medarbetare kommer in i arbetssättet och det kommer att fortsätta även under år 2020. Under året har ISF anpassat processen till de rådande förutsättningarna för i princip alla projekt som har publicerat rapporter på grund av omlokaliseringen.

Lansering av en ny webb och ett nytt intranät

I början av hösten lanserade ISF en ny extern webb som bygger på en modern teknisk plattform. Strax därefter driftsattes också ett nytt intranät.

10 Finansiell redovisning

10.1 Resultaträkning

<i>(tkr)</i>	<i>Not</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
<i>Verksamhetens intäkter</i>			
Intäkter av anslag	1	66 173	67 733
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	13	0
Intäkter av bidrag	3	1 000	1 000
Finansiella intäkter	4	5	12
<i>Summa</i>		<i>67 191</i>	<i>68 745</i>
<i>Verksamhetens kostnader</i>			
Kostnader för personal	5	-44 227	-44 467
Kostnader för lokaler	6	-8 305	-10 946
Övriga driftkostnader	7	-13 459	-12 056
Finansiella kostnader	8	-33	-47
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 167	-1 229
<i>Summa</i>		<i>-67 191</i>	<i>-68 745</i>
<i>Verksamhetsutfall</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Årets kapitalförändring</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

10.2 Balansräkning

<i>(tkr)</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
<i>TILLGÅNGAR</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling	9	458	739
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	<u>806</u>	<u>27</u>
<i>Summa</i>		<i>1 264</i>	<i>766</i>
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	689	156
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	<u>853</u>	<u>898</u>
<i>Summa</i>		<i>1 542</i>	<i>1 054</i>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		4	0
Fordringar hos andra myndigheter	13	546	805
Övriga kortfristiga fordringar	14	<u>13</u>	<u>2</u>
<i>Summa</i>		<i>563</i>	<i>807</i>
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader	15	<u>2 449</u>	<u>2 596</u>
<i>Summa</i>		<i>2 449</i>	<i>2 596</i>
<i>Avräkning med statsverket</i>			
Avräkning med statsverket	16	<u>-3 908</u>	<u>-1 828</u>
<i>Summa</i>		<i>-3 908</i>	<i>-1 828</i>
<i>Kassa och bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		<u>7 828</u>	<u>10 123</u>
<i>Summa</i>		<i>7 828</i>	<i>10 123</i>
<i>SUMMA TILLGÅNGAR</i>		<i>9 737</i>	<i>13 518</i>

<i>(tkr)</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
<i>KAPITAL OCH SKULDER</i>			
<i>Myndighetskapital</i>	17		
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
<i>Summa</i>		<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	0	31
Övriga avsättningar	19	500	4 131
<i>Summa</i>		<u>500</u>	<u>4 162</u>
<i>Skulder m.m.</i>			
Lån i Riksgäldskontoret	20	2 806	1 820
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	21	1 431	1 400
Leverantörsskulder		650	895
Övriga kortfristiga skulder	22	707	710
<i>Summa</i>		<u>5 593</u>	<u>4 825</u>
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Upplupna kostnader	23	3 644	4 531
<i>Summa</i>		<u>3 644</u>	<u>4 531</u>
<i>SUMMA KAPITAL OCH SKULDER</i>		<i>9 737</i>	<i>13 518</i>

10.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

<i>Anslag (tkr)</i>	<i>Ingående över- förings- belopp</i>	<i>Årets tilldelning enligt regler- ingsbrev</i>	<i>Totalt disponi- belt belopp</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Utgående över- förings- belopp</i>	
	<i>Not</i>					
Uo 10 2:2 Ramanslag ap.1 Inspektionen för socialförsäkringen	24	1 828	68 253	70 081	-66 173	3 908
<i>Summa</i>		<i>1 828</i>	<i>68 253</i>	<i>70 081</i>	<i>-66 173</i>	<i>3 908</i>

10.4 Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

ISF:s bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Gjorda undantag från förordningen redovisas sist i tilläggsupplysningarna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § Förordning om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 25 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Den 25 januari 2018 beslutade regeringen att ISF:s verksamhet i sin helhet skulle omlokaliseras till Göteborg och att verksamheten ska fungera effektivt med bibehållen kvalitet både på kort och på lång sikt. Omlokaliseringen avslutades den 1 augusti 2019 och verksamheten finns därefter i Göteborg.

Upplysningar för jämförelseändamål

ISF har genom beslut om omlokalisering redovisat särskilda kostnader för omstrukturering och avveckling i bokslutet för 2018 och 2019. Dessa kostnader har bokförts som avsättning eller upplupen kostnad. Avsättning för omstrukturingsåtgärder m.m. omfattar enbart de direkta utgifter som beror på omlokaliseringen.

	2019	2018
Avsättningar för lokalkostnader	0	3 250
Avsättningar för varor	0	69
Avsättningar för tjänster	0	246
Upplupen kostnad för uppsagd personal	<u>876</u>	<u>0</u>
	876	3 565

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Större anskaffningar av likartade tillgångar som uppgår till minst 50 tkr ska också betraktas som anläggningstillgångar. Beloppsgränsen för egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar samt för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på

annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Bärbara datorer och kringutrustning
5 år	Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner
10 år	Egenutvecklade systemstöd, licenser och rättigheter Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

<i>Ledamöter i insynsrådet / andra styrelseuppdrag</i>	Ersättning, tkr
<u>Katarina Brännström</u> (fr.o.m. 1 juni) Länsstyrelsen i Kronoberg Polisen Region Syd	2
<u>Thomas Erhag</u> Inga uppdrag	3
<u>Ingrid Esser</u> Inga uppdrag	3
<u>Kadir Kasirga</u> (fr.o.m. 1 juni) Inga uppdrag	1
<u>Cecilia Stenbjörn</u> (fr.o.m. 1 juni) Inga uppdrag	2
<u>Annika Sundén</u> (t.o.m. 31 maj) Första AP-fonden Institutet för Framtidsstudier Delegationen för migrationsstudier Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi IFAU:s vetenskapliga råd Statens Tjänstepensionsverk	-
<u>Eskil Wadensjö</u> Inga uppdrag	3

<u>Solveig Zander</u> Länsstyrelsen i Uppsala Län	2
<u>Anders Öberg</u> (t.o.m. 31 maj) Serviceresor i Norr AB Bussgods i Norrbotten AB Norråtg AB Länstrafiken Norr AB Norrbottens Turistråd AB	1
<hr/>	
<i>Ledande befattningshavare / andra styrelseuppdrag</i>	Ersättning, tkr
<u>Tf. generaldirektör Catarina Eklundh Ahlgren</u> t.o.m. 31 juli 2019 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (t.o.m. 31 juli) Forskningsrådet för arbetsliv, hälsa och välfärd	913
<u>Tf. generaldirektör Marie Seiboldt</u> fr.o.m. 1 augusti 2019 (ersättningen avser hela 2019) Inga uppdrag	1 154

Framtida åtaganden som avtalats för var och en av de ledande befattningshavarna

Inga framtida åtaganden har avtalats för de ledande befattningshavarna.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se under avsnittet 9.4 Arbetsmiljö och hälsa. Undantag från regelverket beskrivs nedan.

Undantag från regelverket

ISF har gjort följande undantag från förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Sjukfrånvaro

Enligt 7 kap. 3 § förordningen ska myndigheten lämna uppgifter om sjukfrånvaro för grupper om inte antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Eftersom sjukfrånvaron för ISF kan hänföras till en enskild individ eller antalet personer är lägre än tio, lämnas inte sjukfrånvaro för gruppen *andel 60 dagar eller mer och upp till 29 år*.

10.5 Noter

<i>Resultaträkning (tkr)</i>		2019	2018
Not 1	<i>Intäkter av anslag</i>		
	Intäkter av anslag	<u>66 173</u>	<u>67 733</u>
	<i>Summa</i>	66 173	67 733
	Utgifter i anslagsredovisningen	<u>-66 173</u>	<u>-67 733</u>
	<i>Summa</i>	-66 173	-67 733
	<i>Saldo</i>	0	0
Not 2	<i>Intäkter av avgifter och andra ersättningar</i>		
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	<u>13</u>	<u>0</u>
	<i>Summa</i>	13	0
Not 3	<i>Intäkter av bidrag</i>		
	Bidrag från Kammarkollegiet	<u>1 000</u>	<u>1 000</u>
	<i>Summa</i>	1 000	1 000
Not 4	<i>Finansiella intäkter</i>		
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	<u>5</u>	<u>12</u>
	<i>Summa</i>	5	12
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Not 5	<i>Kostnader för personal</i>		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	26 678	27 495
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	20	114
	Sociala avgifter	15 826	15 416
	Övriga kostnader för personal	<u>1 723</u>	<u>1 556</u>
	<i>Summa</i>	44 227	44 467

<i>Resultaträkning (tkr)</i>		2019	2018
Not 6	<i>Kostnader för lokaler</i>		
	Lokalhyror, utgifter	11 276	7 058
	Övriga lokalutgifter	518	403
	Förändring av avsättningar för lokalkostnader	-3 492	3 250
	Reparationer av hyrda lokaler och byggnader, utgifter	<u>3</u>	<u>235</u>
	<i>Summa</i>	<i>8 305</i>	<i>10 946</i>

Kostnader för lokaler har minskat på grund av att tidigare avsättning för lokalkostnader i Stockholm har upplösts. Kostnaderna för 2018 avser sammantaget 22 månaders hyra i Stockholm och Göteborg och för 2019 avser de sammantaget 18 månaders hyra i Stockholm och Göteborg.

Not 7	<i>Övriga driftkostnader</i>		
	Reparationer och underhåll	85	41
	Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	81	0
	Resor, representation, information	1 713	1 323
	Köp av varor	521	1 056
	Köp av tjänster	<u>11 059</u>	<u>9 636</u>
	<i>Summa</i>	<i>13 459</i>	<i>12 056</i>

Ökade driftskostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på omlokalisering av verksamheten till Göteborg.

Not 8	<i>Finansiella kostnader</i>		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	22	40
	Övriga finansiella kostnader	<u>11</u>	<u>7</u>
	<i>Summa</i>	<i>33</i>	<i>47</i>

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

<i>Balansräkning (tkr)</i>		<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
Not 9	<i>Balanserade utgifter för utveckling</i>		
	Ingående anskaffningsvärde	1 578	1 683
	Årets anskaffningar	69	0
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-105
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<u>1 647</u>	<u>1 578</u>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-839	-607
	Årets avskrivningar	-350	-337
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	105
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<u>-1 189</u>	<u>-839</u>
	<i>Utgående bokfört värde</i>	458	739
Not 10	<i>Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar</i>		
	Ingående anskaffningsvärde	325	325
	Årets anskaffningar	889	0
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	-25	0
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<u>1 189</u>	<u>325</u>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-298	-283
	Årets avskrivningar	-110	-15
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	25	0
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<u>-383</u>	<u>-298</u>
	<i>Utgående bokfört värde</i>	806	27
Not 11	<i>Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>		
	Ingående anskaffningsvärde	1 689	1 532
	Årets anskaffningar	774	157
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 689	0
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<u>774</u>	<u>1 689</u>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 533	-1 266
	Årets avskrivningar	-219	-267
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 667	0
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<u>-85</u>	<u>-1 533</u>
	<i>Utgående bokfört värde</i>	689	156

<i>Balansräkning (tkr)</i>		<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	4 392	4 491
	Årets anskaffningar	551	186
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	<u>-738</u>	<u>-285</u>
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	4 205	4 392
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 494	-3 169
	Årets avskrivningar	-488	-610
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	<u>630</u>	<u>285</u>
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	-3 352	-3 494
	<i>Utgående bokfört värde</i>	853	898
Not 13	<i>Fordringar hos andra myndigheter</i>		
	Fordran ingående mervärdesskatt	<u>546</u>	<u>805</u>
	<i>Summa</i>	546	805
Not 14	<i>Övriga kortfristiga fordringar</i>		
	Fordringar hos anställda	0	2
	Kreditfakturer hos leverantör	<u>13</u>	<u>0</u>
	<i>Summa</i>	13	2
Not 15	<i>Förutbetalda kostnader</i>		
	Förutbetalda hyreskostnader	1 892	2 104
	Övriga förutbetalda kostnader	<u>557</u>	<u>492</u>
	<i>Summa</i>	2 449	2 596
Not 16	<i>Avräkning med statsverket</i>		
	<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
	Ingående balans	-1 828	-1 914
	Redovisat mot anslag	66 173	67 733
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-68 253	-67 647
	Återbetalning av anslagsmedel	<u>0</u>	<u>0</u>
	<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-3 908	-1 828
	<i>Summa Avräkning med statsverket</i>	-3 908	-1 828
Not 17	<i>Myndighetskapital</i>		
	Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not 18	<i>Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser</i>		
	Ingående avsättning	31	0
	Årets pensionskostnad	0	89
	Årets pensionsutbetalningar	<u>-31</u>	<u>-58</u>
	<i>Utgående avsättning</i>	0	31

<i>Balansräkning (tkr)</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
Not 19 <i>Övriga avsättningar</i>		
<i>Avsättning för lokalt omställningsarbete</i>		
Ingående balans	566	561
Årets förändring	<u>-66</u>	<u>5</u>
<i>Utgående balans</i>	500	566
 <i>Fortsättning.</i>		
<i>Outnyttjade lokaler och övriga kostnader</i>		
Ingående balans	3 565	0
Årets förändring	<u>-3 565</u>	<u>3 565</u>
<i>Utgående balans</i>	0	3 565
 <i>Summa utgående balans</i>	500	4 131
Not 20 <i>Lån i Riksgäldskontoret</i>		
<i>Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.</i>		
Ingående balans	1 820	2 439
Under året nyupptagna lån	2 282	610
Årets amorteringar	<u>-1 296</u>	<u>-1 229</u>
<i>Utgående balans</i>	2 806	1 820
 Beviljad låneram enligt regleringsbrev	15 000	9 000
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	2 806	1 820
Not 21 <i>Kortfristiga skulder till andra myndigheter</i>		
Utgående mervärdesskatt	1	0
Arbetsgivaravgifter	654	660
Leverantörsskulder andra myndigheter	776	739
Övrigt	<u>0</u>	<u>1</u>
<i>Summa</i>	1 431	1 400
Not 22 <i>Övriga kortfristiga skulder</i>		
Personalens källskatt	<u>707</u>	<u>710</u>
<i>Summa</i>	707	710

<i>Balansräkning (tkr)</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
Not 23 <i>Upplupna kostnader</i>		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 437	3 136
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	893	20
Övriga upplupna kostnader	314	1 375
<i>Summa</i>	<u>3 644</u>	<u>4 531</u>

Upplupna semesterlöner har minskat på grund av att personal avslutat sin anställning i Stockholm.

Övriga upplupna löner har ökat med 876 tkr på grund av uppsagd personal på grund av arbetsbrist samtidigt som löner och arvoden per 31/12 har minskat med 3 tkr. Förändringen mellan åren blir därmed en ökning med 873 tkr.

Övriga upplupna kostnader har minskat främst på grund av avveckling av lokalen i Stockholm.

Anslagsredovisning

Not 24 *Uo 10 2:2 Ramanslag ap. 1 Inspektionen för socialförsäkringen*
Enligt regleringsbrevet disponerar ISF en anslagskredit på 2 047 tkr. Under året har ISF inte utnyttjat krediten.

ISF får disponera hela det ingående överföringsbeloppet om 1 828 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.

11 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
<i>Låneram Riksgäldskontoret</i>					
Beviljad	15 000	9 000	9 000	9 000	12 000
Utnyttjad	2 806	1 820	2 439	3 264	2 417
<i>Kontokrediter Riksgäldskontoret</i>					
Beviljad	7 000	6 800	6 600	6 450	6 580
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>Räntekonto Riksgäldskontoret</i>					
Ränteintäkter	0	0	5	4	0
Räntekostnader	22	40	45	49	22
<i>Avgiftsintäkter</i>					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Övriga avgiftsintäkter	13	0	19	61	268
<i>Anslagskredit</i>					
Beviljad	2 047	2 029	1 991	1 964	1 927
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>Anslag</i>					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	3 908	1 828	1 914	6 053	5 481
<i>Personal</i>					
Antalet årsarbetskrafter (st)	41	42	50	45	47
Medelantalet anställda (st)*	44	47	53	49	52
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 610	1 606	1 309	1 343	1 282
<i>Kapitalförändring</i>					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda är tjänstledig personal frånräknad.

Undertecknande av årsredovisning

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Göteborg, den 21 februari 2020

Marie Seiboldt
Tf. generaldirektör